KULTÚRNO-SPOLOČENSKÝ ČASOPIS

ŽIVOT

PL ISSN 0514-0188

2026
FEBRUÁR
LUTY

Č. 2 (811)/roč. 68
Cena 7,00 zł (8% VAT)

FAŠIANGY-OSTATKI V KREMPACHOCH

eprasa.pl 33078bcfe8

VO FEBRUÁROVOM ČÍSLE NÁJDETE:

4-5 Oplátkové stretnutie v Kacvíne

Začiatok nového roku na Spiši i Orave už tradične patrí oplátkovým a novoročným stretnutiam krajanov. Jedným z prvých v tomto roku bolo stretnutie Miestnej skupiny Spolku Slovákov v Kacvíne, ktoré sa uskutočnilo 3. januára v miestnom Slovenskom dome.

6 Novoročné posedenie v Krempachoch

7 Krajanské stretnutie v Jablonke

8-9 S humorom a vinšami do nového roka

Po dlhšej časovej prestávke sa novobelským chotárom opäť niesli zvuky hudby a spevov z oblátkového stretnutia, ktoré sa konalo v Centre slovenskej kultúry v Novej Belej. Zhromaždilo veľký počet účastníkov, ktorí spoločne strávili pekný večer pri kultúrnom programe, chutnom jedle a vo výbornej spoločnosti.

10 Horčičné zrnko

11 Voľby v Miestnych skupinách Spolku Slovákov v Poľsku

Na prelome rokov 2025 a 2026 pokračovali volebné schôdze jednotlivých Miestnych skupín Spolku Slovákov v Poľsku. Koho si zvolili členovia za svojich zástupcov? Dozviete sa v článku.

12-15 Pripomenieme si v roku 2026 II.

16-17 Zimné prázdniny v slovenských klubovniach na Spiši a Orave

Slovenské klubovne na Spiši a Orave pripravili pre deti zaujímavú ponuku počas zimných prázdnin, aby mohli zmysluplne tráviť voľný čas. Mohli sa okrem iného zúčastňovať tvorivých aktivít, skúsiť ako sa nocuje v Slovenskom dome v Kacvíne, pochutiť si na chutných vlastnoručne napečených šiškách v Slovenskom dome v Podvlku alebo pripraviť darček na Valentína v Centre slovenskej kultúry v Novej Belej.

18-23 Fašiangy-Ostatki v Krempachoch v znamení živej tradície

Počas piateho tohtoročného víkendu, kedy si odovzdávali štafetu dva najchladnejšie mesiace v roku, ožil kultúrny dom v Krempachoch slovenským spevom, hudbou i tancom. Už po tridsiaty krát sa tu zišli slovenské umelecké zoskupenia i jednotlivci zo Spiša a Oravy v Poľsku, aby na súťažnej prehliadke Fašiangy-Ostatki prezentovali svoje umenie.

24 Vzdelávacie aktivity pre krajanov v roku 2026

25 Z diania na Slovensku

26-27 Poviedka na voľnú chvíľu

28 Aktivity Slovenského inštitútu vo Varšave

29 Zápisník včelára – február

Na obálke: Tanečný pár FS Hajduky z Vyšných Lápš na vystúpení na Fašiangoch-Ostatkoch v Krempachoch. Foto: M. Majeriková-Molitoris. Grafická úprava: E. Koziołová.

eprasa.pl 33078bcfe8

Novozvolený výbor OV SSP na Spiši s delegátmi

Nový Obvodný výbor Spolku Slovákov v Poľsku na Spiši

autor | Milica Majeriková-Molitoris

Po volebných schôdzach v jednotlivých miestnych skupinách Spolku Slovákov na Spiši sa v januári uskutočnila v Centre slovenskej kultúry v Novej Belej obvodná schôdza, na ktorej si vybraní delegáti volili nový obvodný výbor.

Na úvod predniesol správu o činnosti OV SSP na Spiši v danom volebnom období jeho predseda František Mlynarčík, ktorý sa aktívne zúčastňoval volebnej kampane a v rámci možností aj volebných schôdzí v jednotlivých miestnych skupinách. V správe spomenul stále kultúrne podujatia, ktoré sa v spišskom obvode pravidelne uskutočňovali ako oblátkové a novoročné stretnutia, Fašiangy-Ostatki v Krempachoch, recitačná súťaž Františka Kolkoviča vo Vyšných Lapšoch, vedomostná súťaž o Slovensku Poznaj Slovensko vlasť svojich predkov v Kacvíne, Dni slovenskej kultúry či Prehliadky dychoviek v rôznych obciach na Spiši. Krajanské kontakty boli upevňované tiež počas náboženských pútí, organizovaných vdp. Jozefom Bednarčíkom z Nedece.

Františkovi Mlynarčíkovi delegáti za veľkého potlesku poďakovali za jeho doterajšiu činnosť a udelili mu titul čestného predsedu

V centre pozornosti výboru bolo i vyučovanie slovenského jazyka na základných školách, ktorý sa momentálne vyučuje v Jurgove, Kacvíne, Krempachoch, Nedeci, Novej Belej a Vyšných Lapšoch, pričom hodiny navštevuje cca 200 žiakov. Pre tieto deti sú organizované výlety a letné tábory na Slovensku. Niektoré miestne skupiny organizujú v priebehu roka pre krajanské deti mikulášske podujatia, pečenie perníkov a iné kultúrne a zábavné akcie. Osobitnú pozornosť si zaslúži činnosť v slovenských domoch v Kacvíne, Vyšných Lapšoch a Centre slovenskej kultúry v Novej Belej.

Kultúrna činnosť sa sústreďovala v krajanských klubovniach a na spomínaných krajanských podujatiach. Pri Spolku Slovákov v Poľsku pôsobí Folklórny súbor Spiš, Detský folklórny súbor Malí Beľania a Dychová hudba kňaza dekana Františka Móša v Novej Belej, Dychová hudba v Kacvíne a Folklórny súbor Hajduky vo Vyšných Lapšoch.

Ďalšou dôležitou otázkou pre krajanskú existenciu sú slovenské bohoslužby. V spišských kostoloch sa konajú v nedeľu v Krempachoch, Novej Belej, Nedeci, Kacvíne, Jurgove a Vyšných Lapšoch. Len v Krempachoch a Novej Belej sa slovenské sv. omše konajú aj v bežný pracovný deň.

– *Našou snahou je udržať krajanský život na takej úrovni, aby sme boli viditeľní v obciach a boli prítomní v povedomí spoločenského života našich dedín a tak svedčili o našej existencii*, dodal na záver predseda OV SSP F. Mlynarčík.

Po správe a návrhu revíznej komisie nasledovala diskusia, v ktorej sa poukazovalo najmä na aktivizáciu mladších členov, potrebu propagovania predplácania krajanského mesačníka Život, propagovania vyučovania slovenského jazyka a aktivizáciu miestnych skupín najmä v menších obciach.

Následne bolo odstupujúcemu obvodnému výboru udelené absolutórium. Padol tiež návrh na udelenie Františkovi Mlynarčíkovi titulu čestný predseda Obvodného výboru Spolku Slovákov v Poľsku na Spiši, čo delegáti jednohlasne odsúhlasili a za veľkého potlesku sa mu poďakovali za doterajšiu takmer tridsaťročnú prácu v tejto funkcii v prospech slovenskej komunity na Spiši.

Na záver delegáti zvolili nový OV SSP na Spiši, ktorý bude v nasledujúcom volebnom období fungovať v tomto zložení:

Obvodný výbor Spolku Slovákov v Poľsku na Spiši	
Predsedníčka	Daniela Radecka
Podpredseda	Jacek Klukošovský
Tajomník	Jozef Lorenc
Členovia	Tomáš Vojtas, Anna Jóźwiková, Halina Milaniaková, Mária Kačmarčíková
Revízna komisia	Jozef Galovič, Mária Bryjová, Joanna Pacygová
Delegáti na Celoštátny zjazd	Mária Surmová, Emil Cervás, Aneta Kalatová, Jozef Lorenc, Mária Majerčaková, Anna Radecká, Halina Milaniaková, Ján Markovič, Joanna Pacygová, Jozef Čongva

eprasa.pl 33078bcfe8

Oplátkové stretnutie v Kacvíne

autor | Milica Majeriková-Molitoris

Začiatok nového roku na Spiši i Orave už tradične patrí oplátkovým a novoročným stretnutiam krajanov. Jedným z prvých v tomto roku bolo stretnutie Miestnej skupiny Spolku Slovákov v Kacvíne, ktoré sa uskutočnilo 3. januára v miestnom Slovenskom dome.

V sále, ktorá bola zaplnená do posledného miesta, privítala krajanov predsedníčka MS SSP Daniela Radecka krátkym príbehom o starej mame z malej dedinky na pohraničí. Tá každý večer rozprávala svojim vnukom o Slovensku. Jej vnuci síce nerozumeli každému slovu, ale rozumeli jej láske. – *Hovorí sa, že vzdialenosť rozlučuje vzťahy, že rôzne jazyky spôsobujú nedorozumenia, že hranice rozdeľujú národy. Ale my všetci sme dôkazom toho, že to nie je pravda... Lebo nakoniec, všetko je to len o človeku – niekto chce a niekto iný nechce, niekto pamätá a niekto iný nechce pamätať, niekto buduje mosty a niekto stavia múry,* podotkla vo svojom príhovore. – *Kto nevie, kde sú jeho korene a odkiaľ ide, nevie ani kam smeruje... Chcem sa poďakovať rodičom, že učíte svoje deti odkiaľ pochádzajú, že im odovzdávate slovenské zvyky a tradície, že im dávate korene, ktoré ich budú držať pevne, nech ich život zavedie kamkoľvek*, dodala a zároveň poďakovala i deťom a mládeži, že sa chcú učiť, či už na hodinách slovenského jazyka alebo v klubovni v Slovenskom dome, že nesú tú pochodeň ďalej, – *lebo vy ste budúcnosť, ktorá dáva zmysel našej minulosti.* Vyjadrila vďaku i starším, že sú mostmi medzi generáciami. – *Vaša pamäť a skúsenosti je náš najväčší poklad*. Poďakovala Spolku, že takéto stretnutia umožňuje, že rozumie aké je dôležité, aby sme spoločne sedeli pri jednom stole, Slovenskému inštitútu za podporu, ako aj všetkým, ktorí pomohli zorganizovať tento večer, prichystali pohostenie, či kultúrny program. – *Jazyk sa nestráca tam, kde ho niekto učí svoje deti, vzdialenosť nerozlúči tých, ktorí chcú byť spolu... Preto vám ďakujem, že chcete, že ste tu a že sme tu spolu ako rodina*.

Novoročné stretnutie otvorila predsedníčka MS SSP v Kacvíne D. Radecká

K prítomným sa prihovorili aj gen. tajomník SSP Ľ. Molitoris a vojt gminy Nižné Lapše J. Jamróz

Moderný jasličkový program nacvičili žiaci slovenského jazyka pod vedením p. učiteľky A. Górovej

Po týchto pekných slovách sa predstavili žiaci slovenského jazyka s vtipnou, no obsahovo hlbokou scénkou o archanjelovi Gabrielovi, ktorý zvestoval Márii narodenie

Oplátkou sa podelili všetky generácie krajanov

Slovenské koledy zahrala kacvínska dychovka SSP pod taktovkou kapelníka Michala Króla

Ježiška i o Troch kráľoch, ktorí ho prišli pozdraviť. Scénku v slovenčine so žiakmi pripravila pani učiteľka Alžbeta Górová.

A kým sa následne na program pripravila naša dychová hudba, ujali sa slova vzácni hostia. Na príhovor predsedníčky nadviazal generálny tajomník SSP Ľudomír Molitoris, ktorý zdôraznil, že pamäť je veľmi dôležitá, aby sme vedeli kým sme a dokázali tak nadviazať na odkaz našich predkov. Pri tejto príležitosti poďakoval pani učiteľke slovenského jazyka A. Górovej nielen za krásny program, ale aj za roky práce so žiakmi. Vďaku vyjadril tiež vedúcej Slovenského domu a novozvolenej predsedníčke MS SSP v Kacvíne D. Radeckej, Kacvínčanom doma i v USA za podporu SSP, pričom pogratuloval i novému výboru. Na záver príhovoru predstavil najnovšiu publikáciu *Duchovné piesne z obce Kacvín používané počas privilegovaných liturgických období* z pera kapelníka kacvínskej dychovky Michala Króla, ktorý zachytil a spísal pamäť najstarších obyvateľov Kacvína a zachoval tak vzácne piesne pre budúce generácie. Všetkým krajanom poprial v novom roku veľa šťastia, zdravia a radosti.

K jeho slovám sa pripojila redaktorka Života a historička Milica Majeriková-Molitoris a v mene pracovníkov Ústredného výboru v Krakove poďakovala vedúcej Slovenského domu i deťom za voňavé mydielka, ktoré nám poslali a ktoré nám spríjemnili vianočné sviatky.

Následne sa slova ujal vojt gminy Nižné Lapše Jakub Jamróz. Prihovoril sa po slovensky, keďže na základnej škole sa kedysi tiež učil slovenský jazyk. Ocenil peknú scénku a do nového roku poprial všetkým prítomným veľa šťastia, zdravia, zdaru a božieho požehnania.

Potom sa už k slovu dostala dychová hudba, ktorá funguje pri Slovenskom dome v Kacvíne pod taktovkou spomínaného M. Króla. Slovenské koledy, znejúce v podaní našich hudobníkov, pripomenuli dozvuky sviatočných dní a rozospievali krajanov.

Po kultúrnom programe nastala očakávaná slávnostná chvíľa posvätenia oplátok. Úlohy sa zhostil farár susednej farnosti Veľká Franková Jozef Surovček. Posvätené oplátky putovali do rúk krajanov a chrupkavým lámaním putovali do dlaní všetkých prítomných, ktorí si popritom vyslovovali všakovaké priania do nového roku.

Keď sa sála naplnila pozitívnymi želaniami, zasadli všetci k sviatočným stolom. Tie sa prehýbali pod chutnými koláčikmi i inými dobrotami z domácností kacvínskych gazdiniek. Nákazlivá dobrá nálada sa čoskoro rozliala po celej sále a pretavila sa do vzájomných rozhovorov či spevu slovenských piesní. Tie sa následne ako poslovia dobrých správ niesli Slovenským domom v Kacvíne až do neskorých nočných hodín. ■

Sála Slovenského domu v Kacvíne bola zaplnená do posledného miesta

Oplátkou sa podelili všetky generácie krajanov

Pri stoloch vládla dobrá nálada

Na novoročnom stretnutí sa zúčastnila aj starostka Krempách a predstavitelia ÚV SSP

Novoročné posedenie v Krempachoch

autor | Milica Majeriková-Molitoris
foto | Jan Krzysztofek

Miestna skupina Spolku Slovákov v Poľsku v Krempachoch patrí medzi najaktívnejšie zložky našej organizácie. Jej členovia sú vždy agilní a ochotní podieľať sa na spoločných projektoch, pričom aj vo vlastnej gescii dokážu pripraviť rôzne podujatia pre rôzne vekové kategórie krajanov. Okrem pravidelných pracovných stretnutí, kde koordinujú svoju činnosť, si doprajú aj spoločnú zábavu, ktorej cieľom je utuženie komunity.

K takýmto podujatiam nepochybne patrí novoročné stretnutie, ktoré sa v tomto roku konalo počas tretej januárovej soboty v obecnom kultúrnom dome. Takmer stovku krajanov privítala predsedníčka miestnej skupiny Monika Pacygová. Vo svojom príhovore im poďakovala za činnosť, ktorú nezištne vykonávajú v prospech udržania slovenskosti v obci i regióne a všetkým zapriala do nového roku veľa zdravia, šťastia a úspechov v osobnom i pracovnom živote.

Medzi prítomnými nechýbal ani krempašský rodák, podpredseda Ústredného výboru Spolku Slovákov v Poľsku Dominik Surma s manželkou, ako aj ďalší členovia Ústredného výboru Anna Krištofeková a Mária Kačmarčíková, podpredsedníčka Obvodného výboru SSP na Spiši i revíznej komisie Mária Bryjová, či starostka Krempách Lucyna Łukasz s manželom. Krajanov prišiel pozdraviť tiež nedecký kňaz a rodák z neďalekej Novej Belej vdp. Jozef Bednarčík.

Stretnutie pokračovalo v dobrej nálade pri pohostení, na príprave ktorého sa sčasti podieľali i samotní členovia. Pri prestretých stoloch, na ktorých nechýbali všakovaké dobroty z dielne miestnych gazdiniek, sa viedli živé rozhovory nielen o krajanskej činnosti, ale aj o bežných radostiach a strastiach každodenného života. Nechýbalo ani spoločné zaspievanie obľúbených slovenských piesní, ktoré vytvorilo príjemnú a srdečnú atmosféru.

Predsedníčka MS SSP v Krempachoch M. Pacygová poďakovala krajanom za aktivitu a popriala im do nového roku všetko dobré

Dobrá hudba bola následne pozvánkou do tanca. Tú si krajania nenechali ujsť a parket sa čoskoro zaplnil tanečnými pármi i spoločnými kruhovými tancami. Spoločná zábava trvala do neskorých nočných hodín a novoročné stretnutie sa tak stalo nielen symbolickým vstupom do ďalšieho roka, ale aj potvrdením toho, že osobné stretnutia majú nenahraditeľný význam a prispievajú k posilňovaniu vzťahov medzi krajanmi. Domov sa účastníci rozchádzali s dobrým pocitom zo spoločne stráveného času a s presvedčením, že aj v novom roku budú spoločne pokračovať v práci pre slovenskú komunitu v regióne. ■

Krajania so záujmom počúvajú príhovor predsedníčky

Zábava na tanečnom parkete

eprasa.pl 33078bcf

Krajanské stretnutie v Jablonke

autor | Grażyna Falatová
foto | Milica Majeriková-Molitoris

Počas nedeľného poobedia dňa 25. januára tohto roku sa v klubovni v Jablonke uskutočnila výnimočná udalosť, ktorou bolo novoročné krajanské stretnutie. Celá slávnosť začala slovenskou svätou omšou, ktorá sa konala v tamojšom kostole Premenenia Pána. Po sv. omši sa účastníci stretnutia zhromaždili v miestnej klubovni.

Podujatie sa začalo oficiálnym privítaním hostí predsedom MS SSP v Jablonke a podpredsedom ÚV Spolku Slovákov v Poľsku Jánom Bašistym. Medzi čestnými hosťami, ktorí prijali pozvanie na toto stretnutie bol o. i. vojt Gminy Jablonka Stanisław Kasprzak, generálny tajomník ÚV SSP v Krakove Ľudomír Molitoris spolu s manželkou, redaktorkou Života a historičkou Milicou Majerikovou-Molitoris, duchovný otec zo Slovenska, ktorý celebroval sv. omšu, predsedovia Matice slovenskej – z Dolného Kubína Martin Zembjak a z Trstenej Helena Mokrá. Krajan Bašisty vo svojom príhovore vyjadril úprimnú radosť z možnosti spoločného stretnutia. Taktiež poďakoval všetkým zúčastneným, že si našli čas a prišli sa spolu rozptýliť, zavinšovať si všetko dobré do nového roka, ako aj vyjadril nádej, že ďalšie novoročné stretnutie už budú usporadúvať vo vznikajúcich priestoroch Centra slovenskej kultúry hornej Oravy v Jablonke.

Následne slovo patrilo generálnemu tajomníkovi Ľ. Molitorisovi, ktorý pozdravil všetkých prítomných a poprial im veľa zdravia, šťastia a odhodlania pri zveľaďovaní slovenského dedičstva. Okrem toho pripomenul zúčastneným dve významné osobnosti hornej Oravy – Ferka Skyčáka, ktorý bol jedným z najvýznamnejších činiteľov hornej Oravy a Tomáša Červeňa, ktorý pochádzal z Chyžného a bol prvým pokladníkom Matice slovenskej. Taktiež podporil želanie vyslovené predsedom Bašistym, aby sa budúcoročné novoročné stretnutie konalo už v novom slovenskom dome. Podľa jeho slov, tento rok sa už veľa urobilo na stavbe a bude sa v tom aj naďalej pokračovať. Ľ. Molitoris poďakoval prítomnému vojtovi Gminy Jablonka Stanisławowi Kasprzakowi za jeho podporu a ústretovosť. Poznamenal tiež, že sa aj naďalej budú hľadať formy, aby sa slovenskosť v Jablonke tradovala.

Napokon sa slova ujal vojt Gminy Jablonka S. Kasprzak, ktorý poďakoval za pozvanie na toto stretnutie a ubezpečil zúčastnených, že spolupráca prebieha dobre. Ako zdôraznil, je dôležité, aby spolupráca bola, pretože tvoríme jednu spoločnosť, aj keď máme rozličné kultúry. Každý má svoje hodnoty, na ktorých mu záleží. Je potrebné, aby sme našli vždy priestor na fungovanie spolu vo vzájomnom porozumení. Vojt poznamenal, že z jeho strany vynaloží úsilie, aby sa všetci obyvatelia gminy cítili dobre.

Po úvodnej časti nastal čas na požehnanie oblátok, ktorého sa ujal prítomný duchovný otec. Zdôraznil význam jednoty a dialógu, pričom poprial zúčastneným zdravie, šťastie i hojnosť božích milostí. Zúčastnení sa podelili oblátkou so želaniami zdravia, radosti a pekných spoločných chvíľ. Oficiálna časť plynulo prešla do menej formálnych rozhovorov. Prítomní mali možnosť vymieňať si skúsenosti, sprostredkovať nápady a robiť plány do budúcnosti. Stretnutie sa stalo priestorom pre integráciu, budovanie vzťahov a posilňovanie slovenského ducha.

Toto novoročné stretnutie bolo nielen symbolickým začiatkom ďalšej etapy, ale aj pripomenutím toho, aké dôležité sú priame vzťahy a spoločné oslavy dôležitých chvíľ. Účastníci stretnutia odchádzali z podujatia optimistickí naladení, pripravení realizovať nové plány a ciele v budúcom roku. ■

„Istno komedyjo“ v premiérovej humornej scénke

Žiaci navštevujúci vyučovanie slovenského jazyka

S humorom a vinšami do nového roka

autor | Agáta Jendžejčíková

Po dlhšej časovej prestávke sa krajania opätovne stretli v Centre slovenskej kultúry v Novej Belej na oblátkovom stretnutí, ktorým zahájili vstup do nového roka vinšami, vianočnými piesňami a humornou scénkou.

V sobotňajší podvečer, 10. januára, sa veľká sála naplnila až do posledného miesta od najstarších až po najmladších krajanov. Na úvod všetkých prítomných uvítala predsedníčka Miestnej skupiny Spolku Slovákov v Novej Belej Monika Bednarčíková, ktorá potom slovo odovzdala žiakom navštevujúcim vyučovanie slovenského jazyka na základnej škole v Novej Belej. Zaspievali slovenské koledy a zavinšovali prítomným čo najlepší nový rok. Program s nimi pripravili učiteľky slovenského jazyka Ž. Brawiaková a B. Florczyková. Neskôr sa javiskom niesli tóny dychovej hudby dekana Františka Móša, ktorá pozdravila prítomných viacerými skladbami a slovenskými koledami. Spolu s ňou si zaspievali i účastníci podujatia. Dychovka hrá pod taktovkou Emila Cervasa, staršieho a Jozefa Cervasa. Ako prví zahrali najmladší členovia dychovky, ktorí len začínajú svoj príbeh s dychovou hudbou pod vedením Emila Cervasa, staršieho. Po nich zahrali ich starší kolegovia, ktorí sa divákom predstavili viacerými skladbami. Napokon mládežníci a dospelí členovia dychovky zahrali slovenské koledy a vianočné piesne. Po nich javisko patrilo domácemu folklórnemu súboru Spiš pod vedením Jozefa Majerčaka. Predstavil sa veselými spišskými a slovenskými tancami a spevmi. Pritom si viacerí prítomní zaspomínali i na svoje pôsobenie v súbore, keďže vo viacerých rodinách sa odvíja generačná niť a členstvo sa doslova dedí. Na rad prišla so svojou humornou scénkou novovzniknutá divadelná skupina s názvom „Istno komedyjo“, ktorá vo svojom prvom premiérovom vystúpení uviedla tému návratu zo zámoria domov na Spiš troch dcér, pričom každá doniesla so sebou cudzojazyčného priateľa a spolu s nimi sa začali i všakovaké vtipné nedorozumenia, ktoré rozosmiali divákov. Hercov za ich výkon prítomní odmenili vrelým potleskom. Dúfajme, že ochotnícka divadelná skupina ešte viackrát prekvapí svojou hrou nielen miestne publikum, čo jej aj prajeme. Záver programu patril ľudovej hudbe Kitkovci pod vedením Kristiána Bryju, ktorá zahrala slovenské melódie a zaspievala slovenské piesne a v priebehu večera spríjemňovala hrou i spevom prítomným čas. Spomeňme, že Kristián je študentom prvého ročníka Konzervatória v Košiciach. Predsedníčka M. Bednarčíková zagratulovala k výročiu sobáša, ktoré práve v ten večer oslavovali Paulina a Grzegorz Zarębczanovci. Zaznelo hlasité sto rokov pre jubilantov od publika s doprovodom ľudovej hudby. Poďakovala Pauline za zaujímavé a pestré tvorivé dielne, ktoré vedie pre deti v knižnici Centra slovenskej kultúry pričom ju poprosila, aby sa tomu naďalej venovala. Po kultúrnom programe prišla chvíľka ticha venovaná zosnulým krajanom. Potom sa slova ujal miestny farár vdp. A. Gadocha, ktorý požehnal oblátky a poprial zhromaždeným požehnaný nový rok v zdraví i rodinnej pohode. Pri melódiách

Koncertuje dychovka dekana Františka Móša

eprasa.pl 33078bcfe8

Želania a delenie sa oblátkou

Požehnanie oblátok

slovenských kolied si prítomní blahoželali všetko dobré v novom roku, hlavne bolo počuť zdravie, porozumenie v rodine, prospech v zamestnaní či v škole, viac príležitosti na spoločné krajanské stretnutia a pod. Z kuchyne sa už šírila podmanivá vôňa jedál, ktoré šikovné čašníčky začali donášať na stoly. Pomaly sa rozprúdila veselica. Krajania diskutovali o bežných veciach, hodnotili uplynulý rok vo svojom živote, zvažovali, aký asi bude ten začatý nový rok, čo prinesie v ich rodinách. Medzi účastníkmi oblátkového stretnutia boli hlavne mladí ľudia a školská mládež. Je to potešujúce, že mladá generácia pokračuje v tradícii svojich predkov a cíti spolupatričnosť so slovenským dianím.

Medzi hosťami boli o. i. podpredsedovia Spolku Slovákov v Poľsku D. Surma a J. Majerčak, učiteľky slovenského jazyka zo ZŠ v Novej Belej, bývalá riaditeľka ZŠ L. Klukošovská a šéfredaktorka časopisu Život A. Jendžejčíková.

V príjemnej atmosfére sa niesli večerné chvíle. Nechýbal spev slovenských ľudových piesní s doprovodom na harmonike i bez neho, niektorí si aj zatancovali pri melódiách slovenských evergrínov. Poniektorí i zaspomínali na svoje študentské roky strávené na Slovensku. Veselá nálada a dobrá zábava vládla do skorých raných hodín.

Účastníci podujatia vyjadrujú poďakovanie výboru Miestnej skupiny SSP, ktorý sa vždy snaží výjsť v ústrety požiadavkám a očakávaniam krajanov a napriek ťažkostiam pripravuje oblátkové stretnutie, za príležitosť stretnúť sa,

FS Spiš vo víre tanca

zanechať každodenné starosti a rozptýliť sa. Ako hovoria organizátori, pokiaľ sú ochotní krajania stretnúť sa, oni sú ochotní podujať sa organizácie a my im prajeme nech im ich odhodlanie vydrží čo najdlhšie.

Pre krajanov v Novej Belej sa nový rok začal pekným spoločným stretnutím a nech sa aj po celý rok takto v dobrej nálade stretávajú. ■

Zhromaždení krajania

eprasa.pl 33078bcfe8

Horčičné zrnko

Pripravil:
Mons. prof. ThDr. Ján Duda, PhD.

BLAŽENÉ VIDENIE

4. nedeľa v cezročnom období - 1.2.2026
Biblické súradnice: Sof 2,3; 3,12-13, Ž 146, 1Kor 1,26-31, Mt 5,1-12

Úvod do témy nedeľného evanjelia: V nedeľnom evanjeliu sa nachádza Matúšova verzia Ježišových blahoslavenstiev. Existujú rôzne výklady blahoslavenstiev. Niektoré odporúčajú, aby sme venovali svoju pozornosť čo blahoslavenstvá hovoria o Bohu, napr. Boh nám dáva nebeské kráľovstvo, Boh nám dáva pokoj, Boh je k nám milosrdný... Potom, podľa mňa, asi najkrajším je blahoslavenstvo, ktoré nás „uschopňuje vidieť Boha" („Blahoslavení čistého srdca, lebo oni uvidia Boha" - Mt 5,8). „Blažené videnie" (lat. visio beatifica), ktoré nás urobí šťastnými, že vidíme Boha „z tváre do tváre". Ježišovo posolstvo je posolstvom o Bohu, ktorý je naším Otcom.

BOHU DAROVANÝ ŽIVOT

Obetovanie Pána - 2.2.2026
Biblické súradnice: Hebr 2,14-18, Ž 24, Lk 2,22-40

Úvod do témy evanjelia: Ide tu o zásadu: „Všetko alebo nič!" Darovať Bohu už tu na zemi celý a úplne svoj život je hrdinstvom alebo obrovským rizikom. Totiž, ak jediným podstatným pilierom môjho pozemského života je iba (alebo až) Boh, je to hrdinstvo, ktoré azda súčasný svet nevie oceniť. Na druhej strane, ak človek z nejakých dôvodov vieru v Boha stratí, stratí jediný pilier a zmysel svojej existencie a jeho životný pád narobí veľa hrmotu. Takto treba chápať existenciu Bohu darovaného života, čiže zasväteného života. Preto hriechy/pády zasvätených osôb bývajú také hrozné.

SOĽ A SVETLO

5. nedeľa v cezročnom období - 8.2.2026
Biblické súradnice: Iz 58,7-10, Ž 112, 1Kor 2,1-5, Mt 5,13-16

Úvod do témy nedeľného evanjelia: Chceme, aby pokrstených kresťanov bolo veľa, lebo chceme, aby všetci prišli do neba. Lebo si myslíme (Cirkev nás to učí), že krst je „bránou do neba" a kto nie je pokrstený, do neba nepríde. A tu Ježiš od nás chce, aby sme boli „svetlom" a „soľou" a ani svetla, ani soli nie je veľa. Zato tmy je vždy dostatok a ak jedlo presolíme, nedá sa jesť. Stačí, ak je kresťanov iba ako svetla alebo ako soli? Ježiš tvrdí, že stačí! Iba zdôrazňuje, že „soľ nesmie stratiť dávať chuť" (Mt 5,13) a ak ľudia vidia „naše skutky", mali by uzrieť aj Slnko, čiže „Pána Boha" (Mt 5,16).

BOŽIA SPRAVODLIVOSŤ

6. nedeľa v cezročnom období - 15.2.2026
Biblické súradnice: Sir 15,16-21, Ž 119, 1Kor 2,6-10, Mt 5,17-37

Úvod do témy nedeľného evanjelia: So spravodlivosťou máme my ľudia problém. Preto radšej hovoríme o „právach", „hodnotách" či „záujmoch" a nie o spravodlivosti. Lebo veď čo je už na tomto svete spravodlivé? Kto na tomto svete dodržiava spravodlivosť? Ježiš však hovorí o spravodlivosti ako o vlastnosti, ktorá „umožňuje vojsť do neba" (Mt 5,20). Je to spravodlivosť, ktorá „nezabíja, nesmilní, ale si ctí manželstvo, a hovorí pravdivo" (Mt 5,21-37) nielen navonok, ale existuje aj vo vnútri človeka. Preto som dal tejto spravodlivosti prívlastok „Božia".

ŽIVOTNÝ PROGRAM

Popolcová streda - 18.02.2026
Biblické súradnice: Joel 2,12-18, Ž 51, 2Kor 5,20-6,2, Mt 6,1-6. 16-16

Úvod do témy pôstneho obdobia: Sú to tri jednoduché slová: modlitba, pôst a almužna. Modlitbou sa starám udržiavať priateľstvo s Bohom. Pôstom udržiavam v poriadku seba samého a almužnou udržiavam priateľstvo s ostatnými ľuďmi. O tom je evanjelium popolcovej stredy, ktorá je začiatkom pôstneho obdobia. Ba je to celoživotný program.

POKUŠENIE

Prvá pôstna nedeľa - 22.02.2026
Biblické súradnice: Gn 2,7-9; 3,1-7, Ž 51, Rim 5,12-19, Mt 4,1-11

Úvod do témy nedeľného evanjelia: Spokojne si môžeme pokušenie odvodiť od slova „pokus", čiže „ktosi niečo na nás skúša". Všimnime si, že každý rok sa na prvú pôstnu nedeľu číta evanjelium o „pokúšaní Ježiša". My ľudia nechceme skúšky, vyhýbame sa skúškam, dokonca sa modlíme, aby nás Boh pred skúškami chránil (=neuveď nás do pokušenia). A hneď na úvod pôstu je tu „skúška, pokus"! Dobre, vyhýbajme sa všetkým skúškam, pokusom a pokušeniam, ale mali by sme vedieť, že im neujdeme. Celý náš ľudský život je plný skúšok. Ak sa už modlíme, aby nás Pán Boh pred skúškami chránil, modlime sa aj za to, aby bol „s nami v našich skúškach"! ■

eprasa.pl 33078bcfe8

Voľby v Miestnych skupinách Spolku Slovákov v Poľsku

autor | Milica Majeriková-Molitoris

Na prelome rokov 2025 a 2026 pokračovali volebné schôdze jednotlivých Miestnych skupín Spolku Slovákov v Poľsku na Spiši a Orave. Koho si zvolili členovia za svojich zástupcov? Dozviete sa nižšie.

Výbor MS SSP v **Repiskách Grocholovom Potoku**
Predsedníčka: Sabina Kikla
Podpredsedníčka: Iwona Milaniak
Tajomník: Tadeusz Jurgowian
Pokladníčka: Hanna Mazurek
Členovia: Andrzej Milon, Janina Solus
Revízna komisia: Józef Solus, Józef Holowa, Bronisław Malec
Delegáti na obvodnú schôdzu: Sabina Kikla, Iwona Milaniak
Delegáti na Celoštátny zjazd: Sabina Kikla, Iwona Milaniak
Dopisovateľ Života: Jan Solus

Výbor MS SSP v Orávke
Predsedníčka: Žofia Fifanská
Podpredseda: Jozef Kwaśnica
Tajomníčka: Grażyna Otrembiak
Pokladníčka: Barbara Kocańda
Členovia: Jozef Basisty, Janina Kwaśnica
Delegáti na Obvodnú schôdzu: Žofia Fifanská, Grażyna Otrembiak
Delegáti na Celoštátny zjazd: Žofia Fifanská
Dopisovateľ Života: Krištof Stašak

Výbor MS SSP v Podsrní
Predsedníčka: Augustína Łaciaková
Podpredsedníčka: Helena Jurczak
Tajomník: Władysław Jurczak
Pokladník: Jozef Śmiech
Členovia: Jerzy Głowacki, Alicja Głowacki
Delegáti na Obvodnú schôdzu: Augustína Łaciaková
Delegáti na Celoštátny zjazd: Augustína Łaciaková

Výbor MS SSP vo Veľkej Lipnici Murovanici
Predseda: Eugeniusz Michalak
Podpredseda: Ela Michalak
Tajomník: Joanna Michalak
Delegáti na Obvodnú schôdzu: Eugeniusz Michalak
Delegáti na Celoštátny zjazd: Eugeniusz Michalak

Výbor MS SSP v Pekelníku
Predsedníčka: Maria Jazowska
Podpredseda: Roman Jazowski
Tajomníčka: Anna Wojciková
Pokladníčka: Stanisława Okarmus
Členovia: Aniela Szymala, Bożena Żywioł
Delegáti na Obvodnú schôdzu: Maria Jazowska
Delegáti na Celoštátny zjazd: Maria Jazowska

Výbor MS SSP v Jablonke
Predseda: Jan Basisty
Podpredsedníčka: Emilia Nowaková
Tajomníčka: Marta Kuczkowiczová
Pokladníčka: Monika Szewczyková
Členovia: Maria Polušová, Maria Paseková
Delegáti na Obvodnú schôdzu: Jan Basisty, Emilia Nowaková, Marta Kuczkowiczová
Delegáti na Celoštátny zjazd: Jan Basisty, Emilia Nowaková, Marta Kuczkowiczová
Dopisovateľ Života: Marta Kuczkowiczová

Výbor MS SSP v Podvlku
Predsedníčka: Božena Bryjová
Podpredseda: Eduard Prilinský
Tajomník: Lucjan Bryja
Pokladník: Jozef Rusnak
Členka: Anna Zborek
Revízna komisia: Krzyszfof Pieronek, Anna Król
Delegáti na Obvodnú schôdzu: Božena Bryjová, Lucjan Bryja, Eduard Prilinský
Delegáti na Celoštátny zjazd: Božena Bryjová, Lucjan Bryja

Výbor MS SSP v Dolnej Zubrici
Predseda: Kazimierz Jendraszczak
Podpredseda: Zdzisław Kulawiak
Tajomník: Franciszek Bałaś
Pokladník: Bołesław Kulawiak
Členovia: Milan Kulawiak, Maria Mastela
Delegáti na Obvodnú schôdzu: Kazimierz Jendraszczak
Delegáti na Celoštátny zjazd: Kazimierz Jendraszczak

eprasa.pl 33078bcfe8

Pripomenieme si v roku 2026 II.

autor | Milica Majeriková-Molitoris

1786

240. VÝROČIE vydania dekrétu o pestovaní materinských jazykov

Osvietenské reformy panovníkov Habsburskej monarchie boli založené, okrem iného, aj na osvete a vzdelávaní všetkých vrstiev obyvateľstva, vrátane tých najnižších. Keďže však obyvateľstvo jednotlivých oblastí v rámci monarchie rozprávalo rôznymi jazykmi, vyvstala potreba vzdelávania v „jazyku ľudu“. Preto **27. decembra 1786** vydal Jozef II. (na obrázku) dekrét o pestovaní materinských jazykov, ktorý podnietil záujem o ich pozdvihnutie. Na generálnom seminári v Bratislave sa vytvoril krúžok slovenských vlastencov, tzv. bernolákovcov, ktorí v nasledujúcom roku pripravili kodifikáciu prvého slovenského jazyka. Do tejto vlny slovenského národného hnutia sa zapojili aj viacerí vzdelanci zo Spiša a Oravy, medzi inými rodák z **Nižných Lápš** Ján Evanjelista Nálepka, rodák **z Hornej Zubrice** Ignác Ďurčák, či rodáci **z Chyžného** Tomáš Červeň starší, Tomáš Červeň ml. a Ján Kudlatiak.

240. VÝROČIE zriadenia tridsiatkového úradu v Jurgove

V rámci jozefínskych správnych a finančných reforiem, ktorých cieľom bolo zefektívniť správu a výber daní bol v roku **1786** zriadený **v Jurgove** tzv. tridsiatkový úrad. Jeho úlohou bolo vyberanie dane, zvyčajne vo výške vo 3% (tzv. tricesima) z prepravovaného alebo predávaného tovaru.

200. VÝROČIE vymenovania Alexandra Rudnaya za kardinála

V roku **1826** vymenoval pápež Lev XII. za kardinála Alexandra Rudnaya, ktorý je známy svojim výrokom *„Slovák som, a keby som bol i na stolci Petrovom, Slovákom zostanem“*. Neboli to pritom len prázdne slová, kardinál ako jednen z mála predstaviteľov vysokej šľachty v Uhorsku významne podporoval slovenské národné hnutie. Bol členom a mecenášom Slovenského učeného tovarišstva, finančne podporil viacero dôležitých slovenských literárnych počinov, medzi inými Slovník Antona Bernoláka, Slávy dcéru Jána Kollára, či preklad Biblie do slovenčiny Juraja Palkoviča. Ako arcibiskup, knieža prímas Uhorska začal budovať katedrálu v Ostrihome, na ktorú prispel značnou sumou. Jeho kázne sú zachované v publikácii *„Kázne príhodné, a iné, to gest 82 Reči duchowních od nebohého Arcibiskupa Ostrihomského w Krušovách nekdi predneseních a wlástnú Rukú spísaních“*, ktorá vyšla po jeho smrti v Jelinkovej tlačiarni v Trnave.

Alexander Rudnay na obraze Johanna Ridlera

1826

200. VÝROČIE narodenia 120. VÝROČIE úmrtia slovenského kňaza Vendelína Bánoczyho

Dňa **23. októbra 1826** sa v **Podvlku** narodil kňaz Vendelín Bánoczy. Základné vzdelanie získal v rodnej obci a následne sa rozhodol pre povolanie kňaza. Kňazskú vysviacku prijal 8. augusta 1852. Kaplánoval v Zázrivej, Ústí, Veličnej a Rabči. V roku 1858 sa stal administrátorom farnosti Podvlk a o tri roky neskôr aj farárom, pričom v tejto obci pôsobil takmer 40 rokov. Na miestnom cintoríne pri kostole dal postaviť kríž so slovenským nápisom a prispieval tiež na slovenskú tlač. Zomrel **6. marca** v Podvlku, kde je aj pochovaný.

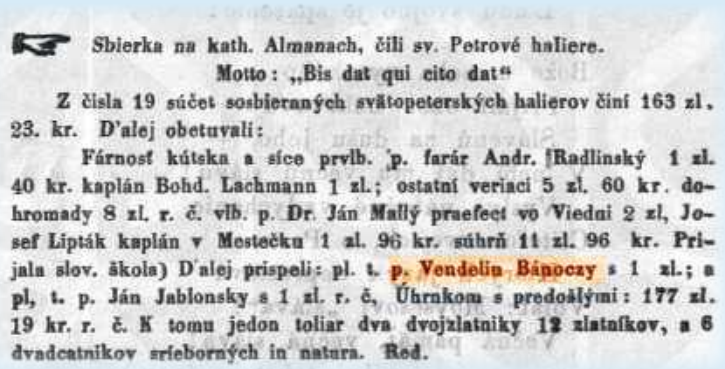

Sbierka na kath. Almanach, čili sv. Petrové haliere.
Motto: „Bis dat qui cito dat“
Z čísla 19 súčet sosbieraných svätopeterských halierov činí 163 zl. 23. kr. D'alej obetuvali:
Fárnosť kútska a síce prvlb. p. farár Andr. Radlinský 1 zl. 40 kr. kaplán Bohd. Lachmann 1 zl.; ostatní veriaci 5 zl. 60 kr. dohromady 8 zl. r. č. vlb. p. Dr. Ján Mally praefect vo Viedni 2 zl, Josef Lipták kaplán v Mestečku 1 zl. 96 kr. súhrň 11 zl. 96 kr. Prijala slov. škola) D'alej prispeli: pl. t. p. Vendelin Bánoczy s 1 zl.; a pl, t. p. Ján Jablonsky s 1 zl. r. č, Úhrnkom s predošlými: 177 zl. 19 kr. r. č. K tomu jedon toliar dva dvojzlatniky 12 zlatníkov, a 6 dvadcatníkov sriebornych in natura. Red.

Vendelín Banóczy prispieval na slovenskú tlač

eprasa.pl 33078bcfe8

240. VÝROČIE zlúčenia Oravy s Liptovskou stolicou

V roku **1786** došlo k spojeniu Oravskej a Liptovskej stolice do jednej administratívnej jednotky. Toto opatrenie bolo súčasťou jozefínskych reforiem, ktorých cieľom bolo zefektívniť správu území, súdov a daňových povinností. Spojenie trvalo len do roku 1790, kedy sa opätovne obnovili samostatné stolice – Oravská a Liptovská.

Oravská a Liptovská župa tvorili 4 roky spoločnú administratívnu jednotku

230. VÝROČIE úmrtia bankára a ekonóma Ondreja Kapustáša

V decembri **1796** zomrel vo Vilniuse bankár a ekonóm slovenského pôvodu, projektant prvých poľských papierových peňazí Ondrej Kapustáš, ktorý sa významne zaslúžil o rozvoj poľského finančníctva a bankovníctva. Narodil sa 24. novembra 1757 v Hlohovci, kde získal aj základné vzdelanie. Po následných štúdiách v Prusku sa okolo roku 1780 usadil vo **Varšave**, kde viedol banku. Po krachu ostatných bankových domov sa jeho banka stala jedinou v Poľsku a získala tak významné postavenie. V roku 1789 vydal brožúru, v ktorej hovorí o potrebe založiť v Poľsku národnú banku. O rok neskôr mu bol udelený poľský šľachtický titul a v decembra 1791 aj erb. Kapustáš sympatizoval s francúzskou revolúciou a spolupodieľal sa na prípravách povstania Tadeusza Kościuszka, na ktoré prispel 27 000 zlotých. V máji 1794 ho Kościuszko vymenoval za člena poriadkovej komisie Najvyššej národnej rady, pričom neskôr v nej zastupoval predsedu. Pracoval tiež ako gestor, organizátor a šéf finančného rezortu. Naprojektoval prvé poľské peniaze a venoval dostatok času aj ich typografickej realizácii. Počas povstania mal jeho rezort za úlohu i opravu zbraní. V decembri 1794 ho zatkli a deportovali do Petropavlovskej pevnosti, kde bol podrobený výsluchu. Po prepustení 3. decembra 1796 odišiel do mesta Vilnius, kde o niekoľko dní zomrel.

1796

Prvé poľské bankovky z dielne Ondreja Kapustáša

200. VÝROČIE inštalovania hodín na fridmanskom kostole

Je to už dvesto rokov, čo obyvatelia Fridmana môžu sledovať čas na veži svojho kostola. V roku **1826** sa totiž na hodiny v hodnote 180 rýnskych zlatých poskladali slobodný barón Ferdinand Paločaj, farár Ján Nepomucký Holmik a Fridmančania.

Hodiny merajú čas na fridmanskom kostole už dvesto rokov

eprasa.pl 33078bcfe8

Pamätná tabuľa pripomínajúca vychádzku štúrovcov na Devín

190. VÝROČIE pamätnej vychádzky štúrovcov na Devín

Dňa **24. apríla 1836** sa uskutočnila pamätná vychádzka štúrovcov na Devín, ktorá patrí medzi kľúčové udalosti slovenského národného obrodenia. Účasť Ľudovíta Štúra a jeho študentských druhov mala hlboký symbolický význam – Devín ako miesto späté s veľkomoravskou tradíciou sa stal výrazom historickej kontinuity a identity Slovákov. Počas nej si prítomní sľúbili, že budú pracovať pre slovenský národ a dali si ďalšie slovanské mená. Vychádzka posilnila národné sebauvedomenie mladej slovenskej inteligencie, prispela k formovaniu moderného slovenského národa a vytvorila duchovné zázemie pre neskoršie zápasy za jazykové, kultúrne a politické práva Slovákov.

180. VÝROČIE úmrtia rektora spišského seminára a slovenského mecéna Daniela Udránskeho

Dňa **1. septembra 1846 zomrel** v Spišskej Kapitule archidiakon, prvý rektor spišského kňazského seminára a významný mecén slovenských národných a kultúrnych snáh v Uhorsku Daniel Udránsky. Narodil sa 19. júla 1768 v Slovenskej Vsi. Po filozofických a teologických štúdiách na Generálnom seminári v Bratislave bol v roku 1792 vysvätený za kňaza. Pôsobil ako kaplán vo Veličnej, **Krempachoch**, **Nedeci** a **Kacvíne**, kde dal zhotoviť unikátny Boží hrob, ktorý sa zachoval dodnes. V roku 1815 ho vymenovali za spišského kanonika a súčasne sa stal prvým rektorom spišského kňazského seminára. Bol tiež liptovským a oravským archidiakonom, riaditeľom Učiteľského ústavu v Spišskej Kapitule, kráľovským školským inšpektorom Košického dištriktu a titulárnym opátom. Podporoval vyučovanie slovenčiny a vydávanie slovenských kníh.

Boží hrob v Kacvíne, ktorý dal zhotoviť Daniel Udránsky

170. VÝROČIE úmrtia slovenského kňaza Andreja Lištčáka

Dňa 19. apríla **1856** zomrel slovenský kňaz Andrej Lištčák. Pochádzal z **Dolnej Lipnice**. Za kňaza bol vysvätený v roku 1816 a následne plnil funkciu kaplána v Dubovej, Očovej, Turčianskom Ďure, Kláštore pod Znievom a Turčianskom Petre. V roku 1829 sa stal farárom v Nitrianskom Pravne a o 12 rokov neskôr v Turčianskom Ďure. Počas revolučného roku 1848 bol maďarskými vojakmi odvlečený do Kremnických Baní, kde bol vyšetrovaný pre urážku Ľudovíta Košúta.

170. VÝROČIE úmrtia slovenského kňaza Jána Kadlubjaka

Dňa **19. januára 1866** zomrel v Ruskove pri Košiciach slovenský kňaz Ján Kadlubjak. Narodil v roku 1793 v **Pekelníku**. Štúdiá absolvoval v Jágri a v Košiciach, kde ho v septembri 1814 vysvätili za kňaza. Následne bol kaplánom v Trebišove, Ohradzanoch, Novom Meste pod Šiatrom i Moldave nad Bodvou a spravoval farnosť Kamenica. Od roku 1822 pôsobil v Ruskove, najprv ako administrátor, neskôr ako farár, pričom sa stal aj prísediacim súdnej tabule Abovskej stolice. V roku 1850 pripojil svoj podpis pod ďakovný list ministrovi Bachovi od Slovákov košického dištriktu, v ktorom ďakujú za umožnenie vydávania Slovenských novín v slovenčine a za jej povýšenie na úradný jazyk.

Mich. Legezan, adm. ujhelský †, Jan Horváth, f. lastovský. Fr. Hronkovič, f. plehoticky. Jiří Duplinský, děkan a f. velko-ozorovský. Joz. Vaníček, učit. hámorsky. Jan Novák, dozorce panstva gr. Alex. Sirmayova. Jan Kadlubjak, f. regete-ruskovský. Joz. Šimko, kapl. regete-ruskovský. Joz. Velchhart, f. košicko-novovesky. Ondř. Takáč, f. barčanský. Fr. Jergene, děkan a f. mincenský. Jan Ev. Franka, f. nižno-myslanský. Jan Halkóci, kapl. nižno-myslanský. Ondř. Ružbarsky, f. nadašský. Vojt. Kubáni, f. kenhecky. Fr. Billy, děkan a f. forovský. Ign. Koblišček, f. hanišovský. Alojs Fedák, f. velko-idaský. Jan Volný, f. sacanský. Jan Stec, f. polovský. P. Kami Majerčík, gvardian prešovský. P. Gerad Živnostka, profesor P. Eusab. Barát, vikár kláštor. preš. P. Maurus Vrabel, kazate

Ján Kadlubjak medzi kňazmi, ktorí žiadali používanie slovenčiny v košickom dištrikte

eprasa.pl 33078bcfe8

1836

190. VÝROČIE narodenia slovenského podnikateľa Jozefa Országha

Dňa **19. januára 1836** sa v Ležiachove pri Martine narodil slovenský obchodník a podnikateľ, člen česko-slovenskej Besedy vo Varšave a zahraničného odboja Jozef Országh. Pochádzal zo zemianskej rodiny a po štúdiách v Banskej Bystrici spravoval statok v Laclavej. V roku 1879 spoločne s bratmi založil vo **Varšave** firmu Bratia Országhovci, ktorá prevádzkovala jeden z najstarších a najväčších obchodných domov v tomto meste. Spoločne s ďalšími slovenskými a českými prisťahovalcami tu založili tiež dobročinný česko-slovenský spolok Beseda. Počas prvej svetovej vojny sa aktívne zapojil do zahraničného česko-slovenského odboja v Rusku a bol spolupracovníkom Národnej rady československej. Zomrel 22. marca 1925 v Kobyłke pri Varšave.

Slovenský podnikateľ vo Varšave Jozef Országh

1846

180. VÝROČIE veľkého hladu a vysťahovalectva zo Zamaguria

Veľká neúroda, ktorá postihla Zamagurie v polovici štyridsiatych rokov 19. storočia mala za následok hladomor, ktorý vyvrcholil v roku **1846**. V Spišskej župe sa uskutočnila zbierka pre hladujúcich Zamagurčanov a kvôli hladu bol tiež vydaný zákaz pálenia liehu zo zemiakov. Viacero obyvateľov riešilo svoju zlú situáciu vysťahovaním sa na Dolnú zem, medzi inými do stolíc Srijem a Virovitica v dnešnom Chorvátsku.

Sťahovanie Slovákov na Dolnú zem

1856

170. VÝROČIE úmrtia vodcu slovenského národného hnutia Ľudovíta Štúra

Dňa **12. januára 1856** zomrel v Modre Ľudovít Štúr, popredná osobnosť slovenských dejín, jazykovedec, politik a vodca slovenského národného hnutia v 19. storočí. Narodil sa 28. októbra 1815 v Uhrovci. Ako profesor na bratislavskom evanjelickom lýceu vychoval generáciu štúrovcov a stal sa hlavnou hybnou silou slovenského národného obrodenia. V roku 1843 kodifikoval spisovnú slovenčinu, čím položil pevné základy moderného slovenského národa. Jeho politická a publicistická činnosť významne prispela k zápasu Slovákov za národné, jazykové a občianske práva. Ľudovít Štúr je symbolom slovenského národného uvedomenia a kultúrnej identity.

Dom, v ktorom skonal Ľudovít Štúr

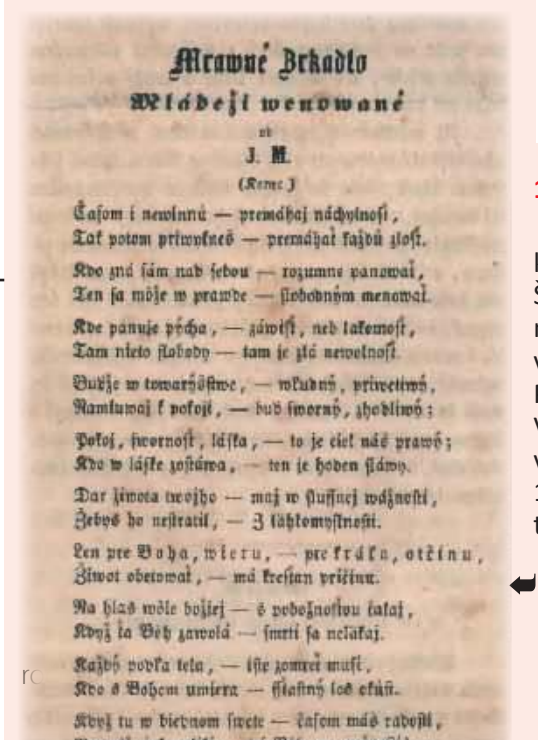

Mrawné Zrkadlo
Mládeži wenowané
od
J. M.
(Kome.)

Časom i newinnú — premáhaj náchylnosť,
Tak potom priwyknes — premáhať každú zlosť.

Kdo zná sám nad sebou — rozumne panowať,
Ten sa môže w prawde — slobodným menowať.

Kde panuje pýcha, — záwisť, neb lakomosť,
Tam nieto slobody — tam je zlá newolnosť.

Buďže w towarýšstwe, — wľudný, priwetiwý,
Namluwaj k pokoji, — buď sworný, zhodliwý;

Pokoj, swornosť, láska, — to je ciel náš prawý;
Kdo w láske zostáwa, — ten je hoden sláwy.

Dar žiwota twojho — maj w slussnej wážnosti,
Žebys ho nestratil, — Z láhkomyslnosti.

Len pre Boha, wieru, — pre kráľa, otčinu,
Žiwot obetowať, — má kresťan príčinu.

Na hlas wôle božiej — s pobožnosťou čakaj,
Když ťa Bôh zawolá — smrti sa nelákaj.

Každý podľa tela, — iste zomreť musí,
Kdo s Bohom umiera — sťastný los okúsi.

Když tu w biednom swete — časom máš radosti,

1866

160. VÝROČIE úmrtia slovenského kňaza Jána Machaya

Dňa **13. apríla 1866** zomrel v Spišskom Podhradí slovenský kňaz a cirkevný spisovateľ Ján Machay. Narodil sa 21. februára 1789 v **Jablonke**. Študoval filozofiu a teológiu na univerzite v Trnave. Za kňaza bol vysvätený 23. februára 1912. V roku 1852 vydal v Turčianskom sv. Martine mravoučné dielo v slovenskom jazyku Mrawné zrkadlo mládeži wenowané. Pôsobil ako zástupca vicearchidiakona vo Veličnej, farár v Trstenej, Veľkej Vsi, **Orávke** a nakoniec sa kvôli zdravotnému stavu utiahol k svojmu bratovi, spišskému kanonikovi a špirituálovi Jozefovi v Spišskej Kapitule. Zomrel 13. apríla 1866 v Spišskom Podhradí. Pochovaný je na cintoríne pri katedrále v Spišskej Kapitule.

Ukážka diela Jána Machaja v Katolíckych novinách z roku 1852

eprasa.pl 33078bcfe8

Zimné prázdniny v slovenských klubovniach na Spiši a Orave

autor | Agáta Jendžejčíková
foto | P. Zarębczan, D. Radecka, B. Bryjová

Slovenské klubovne na Spiši a Orave pripravili pre deti zaujímavú ponuku počas zimných prázdnin, aby mohli zmysluplne tráviť voľný čas. Mohli sa okrem iného zúčastňovať tvorivých aktivít, skúsiť ako sa nocuje v Slovenskom dome v Kacvíne, pochutiť si na chutných vlastnoručne napečených šiškách v Slovenskom dome v Podvlku alebo pripraviť darček na Valentína v Centre slovenskej kultúry v Novej Belej.

Ponuka pritiahla účastníkov a klubovne boli plné hlasito rozprávajúcich sa detí. Cez zimné prázdniny sa stretávali s vrstovníkmi a spolu trávili čas hrami, zábavami, pohybovymi aktivitami a nemali čas nudiť sa.

V Novej Belej

V knižnici Centra slovenskej kultúry v Novej Belej prebiehajú celý rok tvorivé dielne a ďalšie zaujímavé aktivity pre deti. Každé poobedie čakajú na nich umelecké aktivity, pamäťové a pohybové hry. Okrem toho sa účastníci spolu rozprávajú, spievajú pesničky, môžu využiť počítače a internet. Kreslili do detskej súťaže do Života a svoje práce potom zaslali do redakcie. Cez zimné prázdniny záujemcovia mali možnosť vyhotoviť vlastnoručne darček na Valentína v podobe srdiečkovej krásne vyzdobenej sviečky, pozdravov či obrázkov. Deti sa pustili do práce a s ochotou pripravili viaceré druhy pozdravov na Valentína pre kamarátky či kamarátov, ale aj rodičov a súrodencov. Ako uviedla vedúca P. Zarębczan, je potrebné, aby dielne boli pestré, šité na mieru a zohľadňovali záujmy, vek i schopnosti účastníkov.

V Kacvíne

Zimné prázdniny prospeli viacerým aktivitám v Slovenskom dome v Kacvíne. Deti spolu s vedúcou Danielou Radeckou sa vopred dohodli, že v rámci aktivít cez zimné prázdniny strávia spoločné chvíle so slovenskými rozprávkami, dobrodružným nocovaním a stravovaním. Samozrejme s rodičmi to bolo už skôr skonzultované a odsúhlasené. Účastníci nočného dobrodružstva si spoločne pripravili chutnú večeru v podobe pizze presne podľa vlastnej chuti. Najskôr sa museli trochu napracovať pri príprave pizze, ale o to lepšie im potom chutila. Večer im uplynul v znamení

eprasa.pl 33078bcfe8

zábav a hier i zaujímavých spoločných rozhovoroch. Každý účastník prišiel so spacím vakom, vankúšikom a mali k dispozícií matrace, na ktorých sa im pohodlne nielen spalo ale i poskakovalo. Ráno si v dobrej nálade nachystali raňajky a dohodli sa, že o niekoľko dní neskôr si spoločné chvíle ešte predĺžia výletom a návštevou kina. Deťom sa spoločne nocovanie veľmi páčilo a zanechalo v nich pekné spomienky, pričom v Slovenskom dome sa cítili ako doma. Sú nadšení a dúfajú, že ešte budú mať príležitosť zopakovať dobrodružné nocovanie. V rámci dielní tvorili aj obrázky do detskej súťaže do Života, na ktorých prezentovali, čo robia radi v zimnom období a potom ich zaslali do redakcie.

V Podvlku

Smiech, radosť, kreativita, sústredenie a na záver fašiangov samozrejme chutné šišky – aj takto vyzerali zimné prázdniny v Slovenskom dome v Podvlku. Deti mali možnosť prichádzať na tvorivé dielne, zúčastňovať sa hier s loptami, pohybových aktivít dnu i vonku na snehu, kreslili, maľovali, vyrobili si krásne kľúčenky. Tvorili obrázky zvieratiek zaujímavou technikou. Deťom sa páčilo, že trávili čas aktívne a spoločne s ostatnými vrstovníkmi. Vedúca Božena Bryjová vopred naplánovala viaceré aktivity. Dala účastníkom plán a mohli sa rozhodovať čo by ich zaujalo viac a čo menej. Avšak na všetky aktivity prichádzali všetci.

Ako uviedla, na pečení šišiek sa podieľali s ochotou chlapci i dievčatá. Pripravili ich veľmi veľa, pochutili si na nich priamo v klubovni a mohli si zobrať i so sebou. Pri kulinárskych aktivitách, a nielen, s výpomocou prišla Tatiana Bryjová.

Slovenské klubovne sú otvorené pre deti, mládež i dospelých, ktorí tam nájdu priestor aj pre seba. Stretnutia upevňujú spolupatričnosť a možno práve tu nájdete možnosť realizovať svoje záľuby. ■

eprasa.pl 33078bcfe8

Fašiangy-Ostatki v Krempachoch v znamení živej tradície

autor | Milica Majeriková-Molitoris
foto | Milica Majeriková-Molitoris, Michał Dziedzic, Agáta Jendžejčíková

Počas piateho tohtoročného víkendu, kedy si odovzdávali štafetu dva najchladnejšie mesiace v roku, ožil kultúrny dom v Krempachoch slovenským spevom, hudbou i tancom. Už po tridsiaty krát sa tu zišli slovenské umelecké zoskupenia i jednotlivci zo Spiša a Oravy v Poľsku, aby na súťažnej prehliadke Fašiangy-Ostatki prezentovali svoje umenie.

V priebehu dvoch dní 31.01. – 01.02.2026, sa na pódiu predstavilo takmer dvesto účinkujúcich z Krempách, Vyšných Lápš, Nedece, Jurgova, Čiernej Hory, Lapšanky, Novej Belej, Kacvína, Durštína, Fridmana, Orávky či Podvlku. Nechýbal ani hosť zo Slovenska, ktorým bola v tomto roku Folklórna skupina Lubená z Poluvsia.

Medzi krajanov zavítalo aj viacero hostí, medzi inými splnomocenenec malopoľského vojvodu pre národnostné a etnické menšiny Tomasz Ocetkiewicz, riaditeľ Slovenského inštitútu vo Varšave Milan Novotný, bývalá konzulka Slovenskej republiky v Krakove Lenka Pifková, podpredsedovia Spolku Slovákov v Poľsku Jozef Majerčak a Dominik Surma s manželkou, generálny tajomník Spolku Slovákov v Poľsku Ľudomír Molitoris s manželkou Milicou Majerikovou Molitoris, historičkou a redaktorkou časopisu Život, richtárka Krempách Lucyna Łukaszová, vedúca Kultúrneho domu v Krempachoch Maria Krzysztofeková, šéfredaktorka časopisu Život Agáta Jendžejčíková, čestný predseda Obvodného výboru Spolku Slovákov v Poľsku na Spiši František Mlynarčík, predsedníčka Obvodného výboru Spolku Slovákov v Poľsku na Spiši Daniela Radecká s manželom, predsedovia miestnych skupín SSP vo Fridmane Jozef Pleva s manželkou, v Novej Belej Monika Bednarčíková, v Orávke Žofia Fifańska s manželom, v Pekelníku Maria Jazowska a ďalší.

– *Fašinagy-Ostatki organizujeme už tridsať rokov a za ten čas sa tu vystriedali viaceré generácie. Tí, ktorí tu na začiatku stáli ako deti, sú už dnes dospelí a vystupujú aj ich deti. Sú pekným príkladom odovzdávania našich národných tradícií z generácie na generáciu*, povedal v úvode gen. tajomník SSP Ľudomír Molitoris, ktorý spoločne s predsedníčkou MS SSP v Krempachoch Monikou Pacygovou podujatie otvorili.

Krajanov pozdravil v mene malopoľského vojvodu Krzysztofa Jana Klęczara i svojom taktiež splnomocenenec pre národnostné a etnické menšiny Tomasz Ocetkiewicz, ktorý zároveň všetkým poprial všetko dobré v novom roku. K prítomným sa prihovoril aj riaditeľ Slovenského inštitútu vo Varšave Milan Novotný, pričom o.i. poďakoval organizátorom i ostatným krajanom za aktivity, ktoré vyvíjajú pri zachovávaní slovenského jazyka, kultúry a tradícií v Poľsku.

V úvode mala miesto ešte jedna milá udalosť, a to poďakovanie vedúcej Kultúrneho domu v Krempachoch Marii

Podujatie otvoril gen. tajomník SSP Ľ. Molitoris spoločne so splnomocenencom pre národnostné a etnické menšiny T. Ocetkiewiczom a riaditeľom SI vo Varšave M. Novotným

Gratulácie a poďakovanie vedúcej kultúrneho domu v Krempachoch M. Krzysztofekovej

Dorota Moś

eprasa.pl/...5bcfe8

Podujatím nás sprevádzala predsedníčka MS SSP v Krempachoch M. Pacygová

Szczepan Moś z Krempách

Spevácka skupina 3. ročníka ZŠ v Nedeci

Krzysztofekovej za dlhoročnú spoluprácu i ústretovosť pri príležitosti 50. výročia fungovania spomínanej inštitúcie.

Potom už na pódium vystúpila predsedníčka MS SSP v Krempachoch Monika Pacygová v peknom krempašskom kroji, aby postupne uvádzala jednotlivých súťažiacich. Ako prvý sa predstavil Sebastian Markowicz z Fridmana. Hoci má len 9 rokov, na husliach hrá už viac ako polovicu svojho života, a to v niekoľkých regionálnych zoskupeniach i v populárnej Armii Janosika. Na Fašiangoch-Ostatkoch zahral niekoľko slovenských a spišských piesní.

Následne svoje umenie predviedli žiaci navštevujúci vyučovanie slovenského jazyka v 1. ročníku Základnej školy v Nedeci, keď ôsmimi hlasmi spoločne zanôtili *Oči, oči, čierne oči*. V priebehu večera sme mali možnosť vidieť žiakov tejto vzdelávacej inštitúcie ešte nieľkokrát. Spevácka skupina 2. ročníka zaspievala slovenskú pieseň *Horela lipka*, tretiaci *Neďaleko od Trenčína* i *A ja taká dzivočka*, štvrtáci *Od Prešova cesta dlhá* a šiestaci *Vezmi zajdu* a *Si moja milá*. Ako spevácke duo sa predstavili Błażej Milon a Filip Neupauer. Sólo si zaspievali Katarzyna Jezierczak, Joanna Nowak, Laura Florek i Blanka Zubrzycka, ktorú na akordeóne doprevádzal Maciej Milaniak. Za prípravu nedeckých žiakov patrí veľká vďaka pani učiteľke Halinke Milaniakovej, ktorá už druhý rok takto pekne pripravila svojich žiakov, pričom oceniť je potrebné nielen spevácku úroveň detí, ale taktiež prezentáciu miestnych nedeckých krojov.

V tomto roku niekoľkých žiakov pripravil taktiež učiteľ slovenského jazyka v Krempachoch Marek Bryja. Na javisku sa predstavili so slovenskými piesňami sólové speváčky Emilia Chowaniec a Milena Hajdas i Detská spevácka skupina z Krempách v zložení Wiktoria Zygmund, Łucja Zygmund a Oliwia Łukasz, ako aj spevák Franciszek Surma.

V detskej speváckej kategórii sme si mohli vypočuť taktiež spevácke súrodenecké duo Roksanu a Karinu Bednarczykové z Novej Belej, ktoré predviedli nielen svoje spe-

Podwilcanki z Podvlku

Mužská spevácka skupina FS Dolina z Krempách

V hľadisku

eprasa.pl 33078bcfe8

Błażej Milon a Filip Neupauer z Nedece

Dievčenská spevácka skupina FS Hajduky z Vyšných Lápš

Roksana a Karina Bednarczykové z Novej Belej

vácke umenie, ale Roksana zároveň ozvláštnila vystúpenie hrou na husliach.

Husle pritom patria medzi najobľúbenejšie nástroje detských a mládežníckych sólistov. Okrem už spomínaného najmladšieho deväťročného Sebastiána Markowicza nám v tomto roku svoje umenie predviedli aj desaťročné inštrumentalistky Klara Budz z Jurgova a Lena Mocherek z Durštína. Spevom svoje sólové vystúpenie okorenila jedenásťročná Zuzanna Maria Molitoris z Kacvína a aj napriek zlomenej nohe nám prišiel zahrať dvanásťročný Szczepan Moś z Krempách. Najväčšie zastúpenie mala tradične jurgovská husľová škola, z ktorej sme si okrem vyššie spomínanej Kláry Budzovej mohli vypočuť i dvanásťročnú Olgu Marusarzovú, trinásťročnú Maju Słabu a pätnásťročného Franciszka Wojtasa.

Medzi dospelými sa v speváckych kategóriách predstavili jurgovčan Wojciech Sołtys, ktorý svojim zvučným hlasom rozospieval aj publikum a vedúca Folklórneho súboru Hajduky Dorota Mośová s horehronskými piesňami. Z FS Hajduky vystúpila taktiež dievčenská spevácka skupina v zložení Małgorzata Gnida, Sonia Chowaniec, Joanna Trzop a Andżelika Bednarz i chlapčenské duo Dawid Cervas a Albert Moś. Z mládežníckych speváckych skupín sa predstavili ešte Zwyrtoki, ktoré v zložení Franciszek Król, Szymon Niżnik, Kacper Oskwarek a Sandra Diurczak nacvičujú v Slovenskom dome v Podvlku. Spev slovenských i oravských piesní doprevádzali hudbou na tradičných oravských nástrojoch.

V kategórii dospelých svoje umenie predviedli dve spevácke skupiny zo Spiša – mužská spevácka skupina Folklórneho súboru Dolina z Krempách a spevácka skupina z Nedece, a dve z Oravy – Podwilcanki z Podvlku a spevácka skupina Folklórneho súboru Koliba z Orávky.

Skvelú náladu v sále v tomto roku rozprúdili ľudové hudby. Kitkovci z Novej Belej zahrali cigánske piesne, mládežníci z krempašského Zeleného javora i Gryglakovci z Vyšných Lápš niekoľko východniarskych a slovenských skladieb, Špisko Qmpanijo z Krempách piesne z Bystrian, Raslavíc a východného Slovenska, Spišská muzika i ľudová hudba z Jurgova spišské a slovenské melódie, kapela Folklórneho súboru Čardáše z Čiernej Hory slovenské piesne a kapela Zbiyroki, ktorej členovia sa „pozbierali“ z viacerých spišských obcí svojou temperamentnou hudbou i spevom rozjasala publikum.

Záver sobotňajšieho programu patril hosťom zo Slovenska – Folklórnej skupine Lubená z Poluvsia, ktorá predstavuje autentické ľudové zvyky a tradície regiónu hornej Nitry. Založil ju v roku 1984 rodák z Poluvsia Ing. Jozef Strečanský, ktorý bol od mladosti zanieteným zberateľom ľudových predmetov, zvykov a piesní. V súčasnosti funguje pod vedením jeho syna Jozefa Strečanského, ml., pričom bola viacnásobným účastníkom popredných domácich folklórnych festivalov vo Východnej, Detve, Myjave, Zuberci, Heľpe, Dubnici nad Váhom, či Kokave nad Rimavicou. Svoje umenie folkloristi predviedli aj divákom v Českej republike, Chorvátsku, Maďarsku, Nemecku, Poľsku, Taliansku a na Ukrajine.

Na Fašiangoch-Ostatkoch v Krempachoch sme mali možnosť vzhliadnuť piesne a tance z Poluvsia, ako aj fašiangové zvyky, ktorými otvorili nedeľňajší program podujatia. Ten už tradične patril najmä folklórnym súborom a divadielkam. V jeho úvode na bránice divákov zaútočili Gazdinky z Krempách s vtipnou scénkou *Sulki prze gynsi i nieudano starość*. Zoskupenie funguje pri miestnom kultúrnom dome, pod vedením jeho vedúcej Marie Krzysztofekovej. Účinkujú v ňom viaceré naše krajanky, ktoré na doskách znamenajúcich svet odhalili svoj divadelný talent.

Franciszek Wojtas z Jurgova

FS Hajduky z Vyšných Lápš vo víre tanca

Wiktoria Zygmund, Łucja Zygmund a Oliwia Łukasz z Krempách

Duo FS Hajduky z Vyšných Lápš - Dawid Cervas a Albert Moš

Olga Marusarz z Jurgova

Joanna Nowak z Nedece

Franciszek Surma z Krempách

Tradičnou zárukou dobrej zábavy je každoročne tiež vystúpenie divadelnej skupiny Niedzyckie Zazraki z Nedece, ktorá sa na scéne objavila v roku 2015 pod vedením Adama Švienteho. Zachovávanie nárečia, ľudových odevov, predmetov dennej spotreby, zvykov i tradícií a humorná prezentácia ľudských slabostí i vážnejších spoločenských tém – to všetko možno od tohto zoskupenia očakávať. Nesklamali ani v tomto roku, kedy sme mohli vzhliadnuť scénku *Prazelina po kłuciu*, v ktorej sme sa dozvedeli napríklad aj ako dopadli voľby Miestnej skupiny Spolku Slovákov v Nedeci.

V omladenej zostave sa predstavil Folklórny súbor Hajduky z Vyšných Lápš, ktorý funguje od roku 2011 pri Slovenskom dome vo Vyšných Lapšoch pod vedením Doroty Mošovej. Za ten čas nacvičil viacero programov inšpirovaných miestnymi vyšnolapšanskými tradíciami, ako aj slovenských spevov a tancov, s ktorými sa zúčastnil rôznych súťaží a festivalov v Poľsku, na Slovensku, Česku, Chorvátsku, či v Rumunsku. Na Fašiangoch-Ostatkoch predviedli tradičné spišské tance z Vyšných Lápš.

Záver nedeľného programu patril domácemu Folklórnemu súboru Dolina. Zoskupenie funguje od roku 2017 pri GOK-u pod vedením Jozefa Lorenca, pričom zachováva a kultivuje tradičnú miestnu kultúru, ako aj slovenské regionálne tance a spevy. Práve tie, konkrétne z Horehronia, zatancovali a zaspievali v novej choreografii, ktorú si

Gazdinky z Krempách

pripravili samostatne. Skvelá kapela, zvučné hlasy a svižné tance mali u divákov úspech a choreografiu tak môžu pokojne zaradiť do svojho portfólia.

Vystúpenia jednotlivcov i umeleckých zoskupení počas oboch dní sledovala odborná porota, v ktorej v tomto roku zasadli: Ing. Ján Čarnogurský – hudobník, zberateľ i propagátor ľudových piesní a ľudovej hudby zo Spiša, Mgr. Mária Kačmarčíková – etnografka, bývalá učiteľka slovenského jazyka a členka Ústredného výboru Spolku Slovákov v Poľsku a Mgr. Michal Król, DiS. art. – absolvent konzervatória v Žiline, hudobný pedagóg a vedúci dychovej hudby v Kacvíne. Kým sa po skončení súťažnej časti vybrali poradiť, divákov ešte zabávala skvelá kapela Kitkovcov z Novej Belej.

Horehronské tance v podaní FS Dolina z Krempách

Spevácka skupina 6. ročníka ZŠ v Nedeci

Výkony súťažiacich hodnotila odborná porota v zložení: M. Kačmarčíková, J. Čarnogurský a M. Król

33078bcfe8

Kapela Zbiyroki

Muzika Spiska z Jurgova

Potom už nastala chvíľa hodnotení a oceňovaní. Ako vo svojich prejavoch uviedli porotcovia, hlavnými kritériami hodnotenia boli: výber piesní a tancov, ich prezentácia, držanie tela a vhodný odev účinkujúcich, intonácia spevu a hry, ako aj celkový prejav.

Zhodli sa v tom, že výber piesní sa vo všeobecnosti zlepšil. Keďže ide o fašiangové obdobie odporučili najmä radostné a veselé melódie i piesne, prispôsobené veku súťažiacich. Odporučili, aby sa niektoré z nich už neopakovali, pričom v prípade akýchkoľvek pochybností sú ochotní poradiť.

Pri prezentovaní spevov, hudby i tancov z rôznych regiónov Slovenska zdôraznili potrebu nielen samotnej interpretácie, ale aj zachytenia ich špecifických „grifov". V rámci možností je dobré predmetné regióny navštíviť, prípadne aj folklórne školy, ktoré tam fungujú, a na mieste sa oboznámiť s atmosférou i špecifikami daných oblastí.

Zdôraznili, že slovenské piesne je potrebné spievať v slovenčine a ich preklady do nárečia nemožno považovať za súčasť tradičnej kultúry, ani ju takto prezentovať.

Čo sa týka prejavu, porotcovia pozitívne ohodnotili postoj i komunikáciu väčšiny spevákov, hudobníkov i tanečníkov. U niektorých však stále viazne komunikácia s publikom, či chýba úsmev na tvári.

Vo väčšine bola pozitívne hodnotená aj úroveň prezentácie odevu, ktorý je odrazom života ľudu. Hoci samotný odev účinkujúcich bol vyhovujúci, niektorí vystupujúci mali nevhodné doplnky ako hodinky, retiazky, náušnice, či nalakované nechty.

Niektorým, najmä mladším súťažiacim porota odporučila popracovať na zlepšení intonácie, ktorú si najlepšie vycvičia, keď sa budú počúvať a spievať spoločne s druhými. Preto je dobré, keď deti cvičia a vystupujú aj v skupinách, v ktorých sa môžu učiť. Ak si nie sú istí s nasadením výšky tónu, môže im niekto udať tón na hudobnom nástroji, prípadne existuje aj aplikácia, ktorá to dokáže. Ak totiž začnú spievať či hrať vyššie alebo nižšie, nevyznie ich výkon podľa predstáv a aj z tohto dôvodu sa vyskytli občas falošné tóny. Udať si tón na začiatku vystúpenia nie je nič nezvyklé a bežne to robia aj profesionáli.

Kúsok Slovenska priniesla FSk Lubená z Poluvsia

U starších hudobníkov ocenila porota, že sa objavuje už aj zdobenie melódie, čo je charakteristické pre ľudové piesne a je dobré to ďalej cvičiť.

Pri ľudových hudbách, keďže ich primárnou funkciou je hrať k tancu, je dôležitý rytmus. Porota hodnotila tradičné spracovanie, jednoduché zdobenie melódie i zložitejšie harmónie, ktoré idú až do sfér workmusic, ale keď sú zahrané a zaspievané s chuťou a dokážu strhnúť poslucháčov, je to pozitívnou črtou.

Na záver poďakovali rodičom, učiteľom a všetkým, ktorí sa pomáhali pripraviť, najmä najmladších účastníkov. K poďakovaniu sa pridal aj generálny tajomník SSP Ľudomír Molitoris a vyjadril vďaku taktiež Miestnej skupine SSP v Krempachoch, redakcii Život, pracovníkom sekretariátu, Centru slovenskej kultúry v Novej Belej i všetkým ostatným, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom na tohtoročnej organizácii podujatia podieľali. Vďaka patrí aj Ministerstvu vnútra a administrácie Poľskej republiky, Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí a Slovenskému inštitútu vo Varšave, ktorí Fašiangy-Ostatki podporili finančne.

Laura Florek z Nedece

Lena Mocherek z Durštína

Maja Słaby z Jurgova

Milena Hajdas z Krempách

Emilia Chowaniec z Krempách

eprasa.pl 33078be98

Spevácka skupina z Nedece

Ľudová hudba FS Čardáše z Čiernej Hory

Podujatie ukončilo odovzdávanie diplomov, sošiek i odmien pre takmer päťdesiat aktívnych účastníkov a spoločná fotografia na pamiatku.

Dva dni naplnené spevom, dobrou náladou, temperamentnou hudbou i dojímavými momentmi ukázali, že naše tradície nie sú iba spomienkou na minulosť, ale prirodzenou súčasťou života slovenskej komunity v Poľsku. Striedanie generácií na javisku od najmladších až po skúsených spevákov, tanečníkov a muzikantov, nadšenie detí, obetavosť učiteľov a rodičov, ako aj zanietenosť vedúcich súborov sú prísľubom toho, že slovenské kultúrne dedičstvo na Spiši a Orave ostane zachované. ■

VÝSLEDKY FAŠIANGY-OSTATKI 2026

KATEGÓRIA SPEV

Sólisti 8 – 9 rokov
1. Milena HAJDAS
2. Katarzyna JEZIERCZAK
3. Emilia CHOWANIEC

Sólisti 10 rokov
1. Franciszek SURMA
2. Laura FLOREK
2. Joanna NOWAK

Sólisti dospelí
1. Wojciech SOŁTYS
2. Dorota MOŚ

Spevácke skupiny deti – duo
1. Blanka ZUBRZYCKA, Maciej MILANIAK
1. Błażej MILON, Filip NEUPAUER
2. Roksana BEDNARCZYK, Karina BEDNARCZYK

Spevácke skupiny mládež – duo
1. Dawid CERVAS, Albert MOŚ

Spevácke skupiny 6 – 8 rokov
1. DETSKÁ SPEVÁCKA SKUPINA Z KREMPÁCH
2. SPEVÁCKA SKUPINA 1. ROČNÍKA ZŠ V NEDECI
2. SPEVÁCKA SKUPINA 3. ROČNÍKA ZŠ V NEDECI

Spevácke skupiny 9 – 10 rokov
1. neudelené
2. SPEVÁCKA SKUPINA 2. ROČNÍKA ZŠ V NEDECI
3. SPEVÁCKA SKUPINA 4. ROČNÍKA ZŠ V NEDECI

Spevácke skupiny 11 – 15 rokov
1. DIEVČENSKÁ SPEVÁCKA SKUPINA FS HAJDUKY Z VYŠNÝCH LÁPŠ
2. neudelené
3. SPEVÁCKA SKUPINA 6. ROČNÍKA ZŠ V NEDECI

Spevácke skupiny dospelí
1. PODWILCANKI Z PODVLKU
1. MUŽSKÁ SPEVÁCKA SKUPINA FS DOLINA
2. SPEVÁCKA SKUPINA Z NEDECE
3. SPEVÁCKA SKUPINA ZWYRTOKI Z PODVLKU
3. SPEVÁCKA SKUPINA FS KOLIBA Z ORÁVKY

KATEGÓRIA HUDBA

Sólisti inštrumentalisti 9 – 11 rokov
1. Sebastian MARKOWICZ
2. Klara BUDZ
2. Lena MOCHEREK
3. Zuzanna Maria MOLITORIS

Sólisti inštrumentalisti 12 – 15 rokov
1. Maja SŁABY
2. Olga MARUSARZ
2. Szczepan MOŚ
2. Franciszek WOJTAS

Ľudové hudby mládežnícke
1. ĽUDOVÁ HUDBA KITKOVCI Z NOVEJ BELEJ
1. ĽUDOVÁ HUDBA FS ZELENÝ JAVOR Z KREMPÁCH
2. MUZIKA SPISKA Z JURGOVA

Ľudové hudby dospelí
1. KAPELA ZBIYROKI
1. ĽUDOVÁ HUDBA GRYGLAKOVCOV Z VYŠNÝCH LÁPŠ
1. ĽUDOVÁ HUDBA Z JURGOVA
1. ĽUDOVÁ HUDBA ŠPISKO QMPANIJO Z KREMPÁCH
2. ĽUDOVÁ HUDBA FS ČARDÁŠE Z ČIERNEJ HORY

KATEGÓRIA FOLKLÓRNE SÚBORY

1. FS DOLINA Z KREMPÁCH
1. FS HAJDUKY Z VYŠNÝCH LÁPŠ

KATEGÓRIA DIVADELNÉ SKUPINY

1. NIEDZIYCKIE ZAZRAKI Z NEDECE
1. GAZDINKY Z KREMPÁCH

eprasa.pl 33078bcfe8

Vzdelávacie aktivity pre krajanov v roku 2026

autor | Milica Majeriková-Molitoris

Začiatkom februára sa v účelovom zariadení Úradu vlády Slovenskej republiky – Hoteli Bôrik uskutočnila Koordinačná porada k návrhu aktivít Slovákov žijúcich v zahraničí v oblasti vzdelávania v roku 2026, ktorú zorganizovalo Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky.

Rokovania sa zúčastnili predstavitelia rezortu školstva, Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí, Univerzity Komenského v Bratislave, Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, ako aj zástupcovia krajanských organizácií z Poľska, Ukrajiny, Srbska, Rumunska, Chorvátska, Maďarska, Spojeného kráľovstva a Spojených štátov amerických. Spolok Slovákov v Poľsku zastupovali generálny tajomník Ľudomír Molitoris a redaktorka časopisu Život a historička Milica Majeriková-Molitoris.

Po príhovoroch štátneho tajomníka Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR Jána Krišandu, predsedníčky Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí Dagmar Repčekovej i ďalších hostí a zhodnotení vzdelávacích programov realizovaných v uplynulom roku, boli predstavené rámcové zámery a priority vzdelávacích aktivít pre Slovákov žijúcich v zahraničí na rok 2026.

Potešujúcou správou je zvýšenie štipendií pre krajanov študujúcich na Slovensku, ktoré reflektuje rastúce životné náklady spojené so štúdiom.

Zástupcovia univerzitných pracovísk následne prezentovali nové učebné pomôcky i konkrétne vzdelávacie programy a projekty určené pre slovenské komunity v zahraničí. Programy relevantné pre žiakov, študentov a pedagógov z Poľska vám predstavujeme v nižšie uvedenej tabuľke.

Aktivita	Miesto	Dátum (rok 2026)	Účastníci – možný počet z Poľska (žiaci + pedagógovia)
Škola v prírode Cestovatelia v čase	Mýto pod Ďumbierom	3. – 12. júl	deti zo ZŠ s vyučovacím jazykom slovenským v zahraničí 40 + 4
Detská krajanská univerzita	UMB Banská Bystrica	28. jún – 5. júl	deti zo ZŠ s vyučovacím jazykom slovenským v zahraničí, účasť je odmenou
Krajanské leto I. Stratený symbol	Bystrá	11. – 19. júl	Západná Európa, Zámorie, tradičné krajiny (8-14 rokov)
Krajanské leto II. Stratený symbol	Bystrá	15. – 23. august	Západná Európa, Zámorie, tradičné krajiny (8-14 rokov)
Letná škola digitálnej fotografie a masmediálnej komunikácie: Od nápadu cez pixel až k divákovi	Mýto pod Ďumbierom	2. – 9. august	deti zo základných a stredných škôl s vyučovacím jazykom slovenským v zahraničí
Letná súborová škola	Tále	2. – 9. august	vedúci DFS v zahraničí a deti zo súborov 3 – 5 (10-15 rokov) + 1
Online vyučovanie	online	marec – jún september – november	deti krajanov, neobmedzený počet (vek 7-15 rokov)
Akadémia mladých lektorov	Tále	9. – 16. august	mládežníci od 15 do 18 rokov
Advent v Bratislave	FF UK Bratislava	1. – 4. december	stredoškoláci
Letná škola slovenského jazyka a kultúry SAS: Štandardy a štandardizácia v jazyku, kultúre a spoločnosti	FF UK Bratislava	27. júl – 14. august	
Výjazdové odborno-metodické školenia v CSK Nová Belá	UMB Banská Bystrica FF UK Bratislava	jar október	pedagógovia slovenského jazyka z Poľska a Ukrajiny
Didaktický kurz pre pedagógov: Integrované tematické vyučovanie vzdelávacích oblastí slovenský jazyk a komunikácia a umenie a kultúra	UMB Banská Bystrica	6. – 13. jún	pedagógovia z krajanského prostredia
Odborno-metodický seminár pre učiteľov pôsobiacich na školách v zahraničí	FF UK Bratislava	10. – 14. august	pedagógovia z krajanského prostredia

eprasa.pl 33078bcfe8

Dohoda o spolupráci medzi USA a Slovenskom

V druhej polovici januára navštívil slovenský premiér Róbert Fico, minister zahraničných vecí Juraj Blanár a ministerka hospodárstva Denisa Saková Spojené štáty americké, kde podpísali medzivládnu dohodu o spolupráci medzi USA a Slovenskom v civilnom jadrovom programe, ktorá má otvoriť cestu k výstavbe nového jadrového bloku s americkou technológiou v Jaslovských Bohuniciach.

V rámci návštevy prijal slovenského premiéra vo svojom súkromnom sídle Mar-a-Lago na Floride aj prezident Donald Trump, s ktorým diskutovali o viacerých medzinárodných otázkach, pričom hlavnými témami bola vojna na Ukrajine, energetická a migračná politika i konkurencieschopnosť Európskej únie. (mm-m)

Stretnutie s francúzskym prezidentom

Aktuálne otázky európskej bezpečnosti, vývoj vojny na Ukrajine, energetická politika a posilňovanie konkurencieschopnosti Európskej únie boli tiež témami stretnutia predsedu vlády Slovenskej republiky Róberta Fica s prezidentom Francúzskej republiky Emmanuelom Macronom, ktoré sa konalo koncom januára v Elyzejskom paláci. Predstavitelia oboch krajín potvrdili záujem o prehlbovanie bilaterálnej spolupráce, najmä v oblasti jadrovej energetiky, obrany a hospodárstva. (mm-m)

Americký minister zahraničných vecí na Slovensku

V nadväznosti na návštevu slovenskej delegácie v USA navštívil 15. februára Slovensko minister zahraničných vecí USA Marco Rubio. V Bratislave sa stretol so slovenským prezidentom Petrom Pellegrinim i premiérom Róbertom Ficom. Hlavnými témami rokovaní boli aktuálne otázky

bezpečnosti v Európe, spolupráca v rámci NATO, vojna na Ukrajine, ako aj energetická bezpečnosť a diverzifikácia dodávok energií. (mm-m)

Silný slovenský pas

Podľa medzinárodného rebríčka Henley Passport Index, ktorý porovnáva silu pasov jednotlivých krajín, patrí slovenský pas k najsilnejším na svete. Slováci môžu s bezvízovým prístupom cestovať do 184 krajín a slovenský pas sa tak zaradil medzi top päťku najsilnejších krajín sveta. (mm-m)

Ceny diaľničných známok na Slovensku

V roku 2026 sa ceny ani ponuky diaľničných známok na Slovensku nemenia. Dvojstopové motorové vozidlo alebo jazdná súprava do 3,5 tony a dvojstopové motorové vozidlo kategórie M1 bez ohľadu na jeho najväčšiu technicky prípustnú celkovú hmotnosť si môže vybrať zo štyroch diaľničných známok, podľa dĺžky platnosti – na 1 deň – 8,10 €, 10 dní – 10,80 €, 30 dní – 17,10 € alebo 365 dní – 90 €. Rovnaké pravidlá platia pre prípojné vozidlo. Nákladné vozidlá nad 3,5 tony sú povinné zaplatiť mýto, ktorého výška sa líši podľa prejazdenej trasy a typu vozidla. Nákup je dostupný cez oficiálny web eznamka.sk. (mm-m)

eprasa.pl 33078bcfe8

Juraj Vasek

Nový domov

Už ste niekedy hľadali nový byt? Viedli diplomatické rozhovory s realitnými kanceláriami, z ktorých každá ponúka to najlepšie bývanie? Zúčastňovali ste sa nekonečného maratónu „obkukávania“ bytov, pričom každý je ten NAJ a čaká len na vás? Ja som niečo také zažil s maminou, keď sme sa zo starého bytu chceli odsťahovať do nového domova. Snažil som sa byť jej pravou rukou, oporou i odborným poradcom. Zároveň som aj ja zbieral vzácne skúsenosti zo strategickej vojny medzi „realitkami“ a žasol som nad nekonečnou chamtivosťou niektorých dospelých.

Nakoniec maminu upútala žiarivá červená podlaha v kuchyni, červené zárubne a krásne čierno-modré sklenené zaťahovacie dvere. Súhlasil som aj ja. Dohodli sme sa, že si v kuchyni steny namaľujeme na zeleno, lebo v spojení s červenou podlahou budeme mať takto každý deň Vianoce. Mne sa veľmi páčila hráškovo zelená a mamina prikývla. Celkovo, všetky izby sme chceli mať farebné, žiarivé a veselé. Preto si aj mamina zaumienila, že si do kuchyne na celú stenu namaľuje východ slnka nad morom. Keď bude variť alebo umývať riad, vždy ju to poteší.

- Nie západ, ale východ slnka! - to zdôrazňovala, lebo vraj po každom dni, aj ťažkom, nám znova vyjde slnko.

A my sme chceli mať už len slnečné dni.

Konečne nadišiel dlho očakávaný deň – odovzdali nám kľúče od nového bytu a my sme boli pripravení, ihneď sa pustiť do maľovania. Z Teleshopingu sme mali kúpený prístroj, ktorým sa maľuje rýchlo a šetrne, a kvalitné farby, ktoré len tak nevyblednú. Preto sme zažili šok, keď sme zistili, že v pekne upratanom byte, majitelia boli naozaj veľmi čistotní, netečie vôbec voda. Po bleskovom preskúmaní situácie sme objavili nefunkčný ventil a odpojenú časť potrubia. Mamina ihneď volala pôvodným majiteľom, ale oni, že už s tým nič nemajú. Potom nasledovalo dramatické pátranie po inštalatérovi, ktorý by bol voľný a mohol by nám to prísť opraviť. Ale... Všetci boli zaneprázdnení. Vtedy som pochopil, že remeslo má skutočne zlaté dno. Navyše, ventil prepúšťal vodu, a to bolo ešte horšie, lebo za pár hodín mohli byť už aj susedia pod nami ako v aquaparku. Napokon mamina znova volala pôvodným majiteľom, ale to už bojovala ako lev, aj keď jej po tvári stekali krokodílie slzy. Vtedy sa ukázalo, že máme veľmi milú susedku. Ponúkla nám, že si vodu môžeme brať od nej.

- Ste anjel, - povedala jej mamina, - ale to nemôžeme prijať. Aj tak to musíme čím skôr opraviť, aby voda nespôsobila škodu susedom.

Napokon, už ani neviem, po koľkých hodinách prišiel údržbár, ktorého poslali pôvodní majitelia bytu a vymenil ventil. Pohlo sa v nich svedomie, a to bolo dobré, škoda len, že tak neurobili už na začiatku. My sme stratili drahocenný čas, a keď sme začali maľovať, bol už večer. Nachystali sme prístroj a zapli ho. Ten strašný zvuk si ani neviete predstaviť. Celou bytovkou sa začala ozývať „cirkulárka“. Ihneď sme ho vypli.

- To nemôžeme urobiť našim susedom, - povedala mamina, - prišli z práce a teraz majú počúvať toto!

- Máš pravdu, aj ja som z toho skoro ohluchol, - povedal som. – V Teleshopingu zabudli povedať, aký to vydáva zvuk. Už chápem, prečo, keď ho predvádzali, púšťali pesničky. A vraj pohodové maľovanie, rýchle a kvalitné, - pozrel som na maminu a spoločne sme sa rozosmiali.

- Ale sme naleteli, - smiala sa mamina, hnevať sa už nevládala.

- Mamina, teraz, keď sa už smeješ, ti musím povedať ešte jednu vec, ale neľakaj sa. Je to v kuchyni.

- Čože? Ďalšie prekvapenie?

Zatiaľ, čo mamina chystala veci na maľovanie, ja som stihol pobehať po novom byte a objavil som, že...

- Nieeeee! – znel mamin výkrik, len čo dobehla do kuchyne.

Krásna červená dlážka sa podobala skôr na čínsku zástavu. Na jednom mieste mala vypálenú väčšiu dieru v tvare hviezdy a okolo nej boli ďalšie menšie hviezdičky.

- Akoby klepali popol z cigarety rovno na dlážku alebo im spadla horiaca zápalka, - so smútkom v očiach hľadela mamina na dlážku, ktorá ju pôvodne tak očarila.

- Neboj, mamina, - snažil som sa ju utešiť, - dáme tam koberec.

Mamina si sadla na zem, ja k nej a rozmýšľal som, čo by som jej povedal, aby som ju utešil.

- Som hladný, - povedal som a objal som ju.

Mamina sa usmiala a povedala:

- Máš pravdu, ideme sa najesť! Veď sme celý deň nič nejedli!

- Tak, tak, s plným žalúdkom sa lepšie rozmýšľa, - povedal som, - a neboj, mamko, spoločne to zvládneme.

Ešte v ten večer sme sa pustili do maľovania, ale pekne ručne, štetcom. Valček sme nemali, veď to malo byť rýchle maľovanie ako v Teleshopingu.

Ja som odpadol do postele o polnoci a mamina, ako mi povedala ráno, s východom slnka. Veď skúste prekryť tmavomodrú stenu, ktorá sa nedá ani zoškrabať.

S maľovaním sme sa trápili ešte dva dni. Mamina to chcela mať všetko rýchlo, preto sa niet čo diviť, že vyzerala ako reklama na farby. Mala ich všade: vo vlasoch, po tvári, po rukách, po nohách. Aj do obchodu po valček som musel ísť ja, lebo jej by sa určite zľakli. Už vtedy mi bolo divné, prečo sa tá farba nedá umyť. Mamina sa aj drhla kefkou, ale stále nič. Napokon prišla na to, že sa dá farba ľahko odlúpiť, keď sa natrie krémom. Dobrá finta. Vlasy už boli horšie, ale pre istotu som mamine nič nehovoril. Rovnako som jej ani nepovedal, že niektoré steny sú namaľované nakrivo. Až potom, keď sme si oddýchli, som ju taktne upozornil, že v obývačke nám narástli Tatry a v spálničke Veľká Fatra. Bol som rád, že mamina má zmysel pre humor. Zobrala si môj štetec na výtvarnú a pevnou rukou majstra vyčarovala nížiny. Ja som už ledva stál na nohách, maľoval som práve chodbu, keď ma mamina poslala do drogérie po riedidlo, lebo sme chceli vyčistiť pofŕkané parkety. Išiel som. Na hlavu som si dal šiltovku, aby nebolo vidieť môj oranžovo-zelený melír. Mal som výhodu oproti mamine. Ona mala dlhé vlasy.

eprasa.pl 33078bcfe8

Ilustračné foto: Internet

Vrátil som sa s ultra silným riedidlom, lebo keď sme ho dali na parkety, začal rozpúšťať aj git okolo nich a celkovo lepidlo, ktoré ich držalo pokope. Dokonca sa mi aj jedna parketa uvoľnila až tak, že som ju mohol vybrať. Bol som zvedavý, čo je pod ňou. Pre istotou som to nechcel ani mamine povedať, ale našiel som pod ňou krásny ruský odznak, takú zlatú hviezdičku.

- Možno, keby sme ich rozobrali celé, nájdeme aj ruský samopal, - povedal som a spoločne sme sa rozosmiali.

Presťahovali sme sa totiž do bytovky, v ktorej kedysi bývali ruskí vojaci. Ale bola pekná, len ukrývala rôzne prekvapenia.

Po nekonečnom maľovaní, umývaní a búraní, vybúrali sme ešte dve nepraktické priečky, prišla na rad kúpeľňa. Práve, keď mamina čistila vaňu, zaznel výkrik:

- To nie je možné! Jurko, poď sa pozrieť!

Rozmýšľal som, koľko takýchto výkrikov ešte počujem v tomto byte, lebo mamina takto zakričala, aj keď sa jej nafúkla omietka a musela ju celú zoškrabať, keď objavila poškrabané parkety či odpojené elektrické vedenie na luster, pokazenú zástrčku i záchod na heslo.

Keď som prišiel do kúpeľne, mamina mi ukázala vaňu. Pointa bola v tom, že odbité časti na vani predchádzajúci majitelia zamaľovali nabielo, aby ich nebolo vidieť a po dôkladnom maminom čistení sa vaňa zmenila na Dalmatínca. Už sme sa ale naozaj len smiali...

Po farebnej jeseni prišla rýchla zima. Už prvé mrazy nám prezradili, že naše plastové okná, ktorými sa pýšili pôvodní majitelia bytu, majú ďaleko od kvality. Vôbec netesnili. Mali veľké špáry, cez ktoré fúkalo, a keď ste ležali pod oknom, akoby ste mali nad hlavou ventilátor. Dokonca aj listy na kvetoch sa hýbali. Tak sme opäť museli byť vynaliezaví a nevzdávali to. Špáry sme utesnili uterákmi, aspoň tam, kde sa to dalo. Pripadal som si s maminou ako v rozprávke Pat a Mat.

- A je to! – vykríkla mamina, keď utesnila poslednú škáru, načo sme sa obaja rozosmiali.

Napokon prišli prvé skutočné Vianoce. Vonku mrzlo, ale nám bolo teplučko. Hriala nás láska, pokoj a radosť z nového šťastného domova. A vianočný stromček bol nádherný! Doslova žiaril. Bol som šťastný. Vôbec mi nevadilo, že darčeky boli len symbolické. Vianoce predsa nie sú o darčekoch. Sám som zakazoval mamine, aby mi niečo kupovala. Kúpili sme si predsa nový byt. Začali sme nový život. Ja som konečne cítil pokoj a bezpečie. Boli to naše prvé šťastné Vianoce. Cítil som anjelikov, ktorí boli s nami. A bol som na nás hrdí, že sme to všetko zvládli. Mamina síce schudla o pár kilogramov a nebolo ich málo, ale vravela, že to od šťastia. Uveril som jej, lebo som videl, že je naozaj znova šťastná. Niekedy si to šťastie na zemi musí človek vybojovať alebo zaslúžiť. To mi verte!

Dnes je už náš byt zrekonštruovaný a pekný. Dokonca aj plastové okná sme zateplili a utesnili. Stále máme každý deň Vianoce, slniečko v kuchyni svieti a ja mám domov o akom som vždy sníval.

VASEK, J.: Nový domov. In: *Mladá slovenská poviedka 2023. Zborník literárnych prác celoštátnej súťaže mladých autorov*. Dolný Kubín : Oravské kultúrne stredisko, 2023, s. 9-11.

eprasa.pl 33078bcfe8

Aktivity Slovenského inštitútu vo Varšave

Prezentácia výstavy držiteľov ocenení z prestížneho medzinárodného projektu

V galérii Slovenského inštitútu vo Varšave sa 28. januára 2026 uskutočnila vernisáž výstavy držiteľov ocenení v rámci jubilejného 30. ,,Bienále ilustrácií Bratislava 2025" (BIB). Riaditeľ SI Varšava Milan Novotný vo svojom príhovore o.i. pripomenul dlhodobú tradíciu BIB (koná sa každé dva roky od roku 1967, pričom medzi jeho zakladateľmi

boli aj významní slovenskí umelci Albín Brunovský a Miroslav Cipár) a vysokú medzinárodnú prestíž tohto podujatia, organizovaného Medzinárodným domom umenia pre deti v Bratislave BIBIANA, pod záštitou UNESCO a Medzinárodnej únie pre detskú knihu (IBBY), s podporou Ministerstva kultúry SR. V rámci doterajšej bohatej histórie BIB svoju tvorbu prezentovalo celkovo 9 313 ilustrátorov zo 116 krajín, so 72 603 originálmi ilustrácií z takmer 11 000 kníh pre deti a mládež. Slovenský inštitút má predbežne napláno-

vané prezentácie uvedenej výstavy aj v ústrednej knižnici Mazowieckeho vojvodstva-,,Biblioteke na Koszykowej" vo Varšave, v Malopoľskom centre vedy ,,Cogiteon" v Krakove, v Galérii výtvarnej tvorivosti detí a mládeže v Toruni a v Mestskej knižnici v Lubline. (MN)

Diskusné stretnutie s významnou slovenskou polonistkou

V Slovenskom inštitúte vo Varšave sa 12. januára 2026 uskutočnila prednáška významnej slovenskej polonistky

prof. Marty Pančíkovej, venovaná gramatickým, pravopisným a fonetickým podobnostiam i rozdielom slovenského a poľského jazyka, doplnených zaujímavými príkladmi z literatúry i ,,bežného" života. Autorka viacerých vedeckých štúdií a publikácií, ako aj desiatok publicistických príspevkov, venovaných jazykovednému výskumu, metodike výučby a prekladom z poľského jazyka, bola aj dlhoročnou predsedníčkou slovenskej časti Slovensko-poľskej komisie humanitných vied, pôsobiacej pri rezortoch školstva oboch krajín. Na podujatí, zorganizovanom SI Varšava v rámci dlhodobého cyklu stretnutí s významnými osobnosťami, ktoré sa zaslúžili o rozvoj slovensko-poľských vzťahov v oblasti kultúry, vedy a školstva, sa v zaplnenej galérii inštitútu zúčastnili zástupcovia akademickej, vedeckej i umeleckej obce a ďalší pozvaní hostia. (Ľudmila Miller)

Geoturistika na Slovensku

V Slovenskom inštitúte vo Varšave sa 21. januára 2026 uskutočnila prednáška dr. Anny Chrobak-Žuffovej ,,Geoturistika na Slovensku". Vedecká pracovníčka Inštitútu biológie a vied o zemi Pedagogickej univerzity v Krakove obsahovo i graficky zaujímavou prezentáciou (o.i. prehľadné mapy rozloženia minerálnych a termálnych prameňov i slovenských kúpeľov, podobne aj jaskýň, geoparkov, národných parkov, pohorí, ako aj kultúrno-historických pamiatok), obohatenou o vlastné poznatky a fotografie z pravidelných odborno-turistických ,,pochôdzok" po Slovensku, zaujala pozornosť zúčastnených zástupcov varšavskej odbornej i laickej verejnosti, čoho dôkazom bola aj vyše polhodinová následná diskusia. (Monika Kalinowska)

eprasa.pl 33 7

Zápisník včelára – február

autor | Inga Majeriková

Mesiac február, kedy už naoko zima ustupuje, prináša pre zimujúce včielky najviac rizík. Počasie je premenlivé, plusové teploty striedajú mínusové, a hoci sú včelstvá stále v zimnom režime, vnútri úľa už prebiehajú procesy, ktoré zvyšujú energetické nároky. Včelia matka kladie vajíčka, spotreba zásob na udržanie teploty a výchovu nového plodu stúpa. Včelstvo môže uhynúť nielen následkom nedostatku zásob, ale aj v prípade, že sú zásoby zle rozložené. Ak sú napríklad mimo dosahu zimného chumáča, včely sa k nim nedokážu bezpečne presunúť. Pri ochladení totiž prioritne chránia plod a nie zásoby. Stav zásob môže včelár odhadnúť rôznymi spôsobmi. Samozrejme vo februári sa musí uspokojiť len s neinvazívnymi metódami, aby nedošlo k podchladeniu včelstva. Azda najrozšírenejšou je sledovanie množstva a polohy meliva na podložke. Z podložky zistí, kde sa chumáč aktuálne nachádza a koľko uličiek obsadzuje včelstvo, samozrejme si všíma aj spád klieštika. V posledných rokoch včelári využívajú aj moderné technologické zariadenia na diaľkové monitorovanie úľov, napríklad „srdce úľa“, o ktorom sme písali v minuloročnom Zápisníku včelára. Skúsenejší včelári si poradia aj tak, že jemne poklepú na stenu úľa. Keď sa včielky neozvú, pravdepodobne uhynuli, tichý stály šum zase signalizuje, že sú hladné.

Záchranné kŕmenie / podnecovanie

V prípade zistenia nežiaduceho stavu musí včelár prakticky okamžite zakročiť, a to aj v prípade, že mrzne. Doplnenie zásob si však v tomto chladnom období vyžaduje citlivý a opatrný prístup, aby sa včelstvo nepodchladilo. Tekuté krmivo (sirup) samozrejme neprichádza do úvahy, nakoľko by mohlo zamrznúť, včely by ho nevedeli poriadne spracovať a zvyšovalo by vlhkosť v úli. Najbezpečnejšou metódou je vloženie cukrovo-medového cesta na hornú časť rámikov priamo nad včelí chumáč, čím zabezpečíme, že si včely poľahky nájdu potravu bez toho, aby museli opustiť teplo chumáča. Iný prípad je, keď majú včely dosť zásob a niektorí včelári sa ich koncom februára rozhodnú podnietiť k plodovaniu. Najčastejšie na to využívajú cestá s pridaným peľom a proteínmi. Podnecovanie v tomto období si však vyžaduje skúseného včelára, pretože môže narobiť viac škody ako úžitku. Skoré podnecovanie môže viesť k predčasnému nadmernému plodovaniu. Plochu plodu, ktorá sa neúmerne zväčšuje, môžu mať včely problém dostatočne vyhriať. Nezabúdajme, že teplota v plodovom telese musí dosahovať 34-35°C.

Najprirodzenejším spôsobom doplnenia zásob je vloženie vlastných medových rámikov. Ak máme k dispozícii aj rámiky s peľom (pergou) môžeme ich uprednostniť, nakoľko je peľ nevyhnutný pre tvorbu kŕmnej kašičky. Použiť by sme mali rámiky z vlastných a zdravých včelstiev, nikdy nie cudzie, pretože môže hroziť prenos choroboplodných zárodkov. Teplota rámikov, ktoré vkladáme do úľa by mala dosahovať zhruba izbovú teplotu, pretože vloženie studeného rámika by mohlo odtrhnúť včelí chumáč od tepla. Pred vložením je nutné jemne narušiť obaly viečok (nie úplne odviečkovať!), aby včely zacítili med. Rámik vkladáme k okraju zimného chumáča, nikdy nie do jeho stredu, pretože včely by nedokázali optimálne udržať teplotu na obidvoch krajoch. Okrem potravy nesmieme zabudnúť na prísun vody, keďže vo februári už matka kladie vajíčka. Čiastočne sa voda vyzráža vnútri úľa a voda je obsiahnutá aj v samotnom mede. Včely prirodzene vyletujú za vodou už pri teplotách cca 7°C. Ak si chcú odpočinúť na studenej zemi, môžu zamrznúť. Preto je dobre umiestniť v blízkosti včelnice na slnečnom a pred vetrom chránenom mieste napájadlo, do ktorého nalejeme osolenú vodu (cca 1 kávová lyžička na 10 litrov vody). Včely si vďaka soli doplnia minerály a ľahšie si na napájadlo zvyknú.

Zimné straty však nie sú spôsobené len nedostatkom potravy. Medzi ďalšie nežiaduce faktory patrí pôsobenie klieštika či vírusov, neskoré plodovanie, prípadne chyby, ktorých sa včelár dopustil v predchádzajúcej sezóne, napríklad pri zazimovaní, zakŕmení alebo liečení proti klieštikovi. Keďže mesiac február v plnej miere nadstaví zrkadlo každému včelárovi, je viac než žiaduce podrobne analyzovať priebeh predchádzajúcej sezóny, poučiť sa z nej a dobre naplánovať tú aktuálnu. ■

Viete, že...

najväčšiu zbierku úľov na Slovensku má Slovenské národné múzeum v Martine? V zbierke sa nachádza vyše 150 úľov rôznych typov, tvarov a veľkostí, pričom najstarší pochádza z roku 1796 z obce Bacúch. Bol vydlabaný z okrúhleho klátu topoľového dreva. Okrem tzv. dlabákov sa v múzeu nachádzajú aj prútené úle, ktoré sa zvyčajne kvôli lepšej tepelnej izolácii natierali kašovitou hlinou zmiešanou s konským trusom, ale aj úle zbité z dosiek (ležany i stojany). V minulosti boli obľúbené i figurálne úle, napríklad v podobe sv. Ambróza, patróna včelárov, zvierat (hlavne medveďa) či ľudí.

Slamený úľ

eprasa.pl 33078bcfe8

Blahoželania

Milá Andželika,
viacerí v deň 30. narodenín
do rúk Tvojich vložili dary,
položili Ti kvety na stôl so želaním,
aby rástol rokov rad Ti
ako stuha a žiarila šťastia dúha.
Aj my s veľkým potešením
želáme Ti k narodeninám,
aby v šťastí, dobrom zdraví,
bez starosti, bez obavy
ďalšie roky prežila si,
plne lásky, radosti a krásy.

Narodeninový vinš zasiela krajanke **Andželike Długej z Novej Belej**, ktorá 3. januára oslávila krásne 30. narodeniny, manžel, deti, rodičia, bratia s rodinou a ostatná rodina.

***

Dňa 14. februára krajan **Kazimír Jendraszczak z Dolnej Zubrice** oslávil okrúhle 70. narodeniny. Pri tejto príležitosti mu jeho sestra Helena Jurczak s rodinou z Podsrnia a krajania z Oravy prajú všetko najlepšie, veľa radosti, šťastia a zdravia.

Na ceste žitia dni sťa metre
a roky ako míle zasa;
tak letia v divom, bujnom vetre,
že človek ani nenazdá sa.
Len keď sa zavše v svojej púti
na prešlé roky naspäť díva,
do duše sa mu naraz vnúti
myšlienka zvláštna, trochu clivá.
A zrazu plecia tuhšie cítia
ťarchu, čo rôčik s rôčkom zbieral,
dokiaľ sa na šnúročke žitia
zjagalo sedemdesiat perál.
Ako to rýchlo preletelo
nad Tvojou hlavou nebadane.
Jarčeky vrások zdobia čelo,
strieborný sniežik krášli spánky.
A zrakom duše pátraš v diali,
spomienky sa Ti roja v mysli,
a tie, čo radosť prinášali,
a tie, čo smútok v dušu vtisli.
Nejedna chvíľa v prešlom žití
ťažila dušu ako jarmo
no srdce hreje to, keď cíti,
že nežil si tie roky darmo.
A hoc sa myseľ ešte viackrát
v spomienkach k prešlým rokom vráti,
radšej sa smelo napred zahľaď,
na to, čo ešte život dá ti.
Človek, kým žije, silou celou
snaží sa, ako srdce velí
a nevzdáva sa svojich cieľov
rozdať sa svojim drahým celý.

***

Radosť v srdiečku, pokoj na duši,
úsmev na tvári a lásky po uši
Ti prajeme k Tvojim narodeninám.

Blahoprianie k narodeninám zasielajú slečinke **Olívii Klukošovskej z Novej Belej**, ktorá 7. februára oslávila druhý rôčik života, starí rodičia a krstní rodičia.

***

Nepozeraj sa už spiatky,
teš sa z krásnej šesťdesiatky.
Veď život rýchlo letí ako šíp,
ako ho najlepšie prežiť nevie nik.
Nech krásne spomienky
z mladosti sa k tebe vrátia
a všetky zlé sa navždy stratia.
Nech tento krásny deň,
dá ti úsmev a radosť len.
Nech každý ďalší rok,
dá ti len šťastný krok.
Nech navždy tvoja dobrá duša rastie,
nech ti dá Pán Boh lásku a šťastie.

Narodeninový vinš zasiela krajanovi **Valentovi Galiniakovi z Krempách**, ktorý oslávil 60. narodeniny, manželka, deti a ostatná rodina.

***

Hádam je Vám celkom jasné,
že Vám želáme všetko krásne,
veľa šťastia, zdravíčka,
sladké bozky na líčka.

Narodeninový vinš zasiela **Jakubovi Kačmarčíkovi a Marienke Kačmarčíkovej z Krempách**, ktorí vo februári oslávili 7. a 2. narodeniny, celá rodina.

***

Milý Jožko,
prajeme Ti všetko,
čo môžeme Ti priať,
nech máš svoju lásku
vždy komu dať
a nech Ťa má niekto veľmi rád.
Prajeme Ti rozum,
čo v núdzi poradí,
ruku, čo v žiali pohladí
a hlavne zdravie,
nech Ťa nikdy nezradí.
Veľa šťastia oslávenec náš!

Blahoželanie k narodeninám zasiela krajanovi **Jozefovi Klukošovskému z Krempách**, ktorý 25. februára oslávi 40. narodeniny, manželka, syn, mama, sestra a bratia s rodinami, ako aj ostatná rodina.

eprasa.pl 33078bcfe8

Prišli sme sem ako Vaše vlastné deti
blahoželať k Vašej zlatej svadbe.
Nech Vám ešte dlho zlaté slnko svieti
na tie roky zasiate tiež v zlatej siatbe.
S nami tiež aj Vaši vnuci
– detné deti sú tu,
starkí naši, drahí oslávenci, milí!
Želáme Vám zdravie, šťastie,
veľa spokojnosti, božej opatery,
by ste v láske dlho medzi nami žili!

Gratuláciu zasielajú krajanom manželom **Krystyne a Antonovi Kromkovcom z Nedece**, ktorí oslávili zlatú svadbu, syn Vojtech s manželkou Danutou, vnúčatá Marysia a Piotruś, Vendelín Krempaský, Halina Milaniak a Krystyna Kłak s rodinami.

***

Milý Filipko,
nech sú Tvoje 6. narodeniny
plné krásnych okamihov,
smiechu a radosti.
Prajeme Ti, aby sa Ti splnili
všetky Tvoje sny a priania!

Blahoželanie zasielajú vnukovi **Filipovi Węglarzovi** žijúcemu **v Nemecku**, ktorý oslávil 6 rokov, babka a dedko z Kacvína.

***

Náš milý oslávenec,
nech Ťa v živote stretávajú
len dobrí ľudia,
veselí kamaráti
a každý deň
je naplnený
smiechom a fantáziou!

Narodeninový vinš zasielajú **Kubusiovi Twardoszovi z Čiernej Hory**, ktorý 15. februára oslávil prvý rôčik života, rodičia a ostatná rodina.

***

Milá babička Bernadeta,
čas mladosť odniesol,
ale nie srdce,
všetci na Teba myslíme vrúcne.
Chceme Ti popriať radosť
a šťastie
do mnohých ďalších rokov,
chceme Ti popriať zdravie
a radosť
a čas – nech ide krokom.
Všetko najlepšie
k narodeninám
prajeme!

Gratuláciu k narodeninám zasiela **krajanke Bernadete Młynarczykovej** z Čiernej Hory, ktorá 9. januára oslávila narodeniny, pravnuk Kubuś a celá rodina.

***

Milá Juliana,
k Tvojim úžasným 70 rokom
Ti prajeme hlavne zdravie,
šťastie a pohodu,
veľa smiechu, lásky
a každodennej radosti z maličkostí.
Si živým dôkazom, že vek je len číslo,
pretože energia a krása
Ti rozhodne nechýba!

Blahoželanie zasielajú **Juliane Mogilskej zo Svätého Jura pri Bratislave**, ktorá 16. februára oslávila významné životné jubileum 70 rokov, Janka, Tomáš a Lucia Tirindovci spolu s Tomáškom a Hankou. Ku gratulácii sa pripája rodina Klukošovská, Chalupková a Jendžejčíková.

***

Milí zlatí jubilanti Maria a František,
polstoročie sobáša je obrovská batožina zážitkov,
nie sú vždy plné radosti, ale aj starostí, občas smútku.
No aj tieto chvíle ste dokázali spoločne prekonať
pomocou Vášho optimizmu a viery v lásku.
A za odmenu ste dostali lásku
a šťastie svojich detí a vnúčat.

Prajeme Vám ešte veľa spoločne strávených chvíľ v pokoji,
láske s božím požehnaním a v kruhu rodiny.

Blahoželanie k zlatej svadbe zasielajú **manželom Marii a Františkovi Długim z Novej Belej**, ktorí oslávili 50. výročie sobáša, deti s rodinami a ostatná rodina.

***

Slečna rastie, má sa k svetu
a už prvý rôčik je tu.
Želáme Ti všetko naj,
vždy sa na nás usmievaj.
Vezmeme si pero zlaté,
nakreslíme srdiečko,
aby každý vo svete vedel,
že si naše slniečko.

Blahoprianie k narodeninám zasielajú slečinke **Antosi Solusovej z Novej Belej**, ktorá vo februári oslávila 1 rok života, sestra, rodičia, starí rodičia a ďalšia rodina.

eprasa.pl 33078bcfe8

Stretnutia generálneho tajomníka SSP s predstaviteľmi Slovenskej a Poľskej republiky

Na prelome januára a februára absolvoval generálny tajomník Spolku Slovákov v Poľsku Ľudomír Molitoris niekoľko stretnutí s predstaviteľmi Poľskej i Slovenskej republiky, v rámci ktorých pertraktoval dôležité témy slovenskej menšiny.

Dňa sa 28. januára sa v Kancelárii predsedu Rady ministrov Poľskej republiky stretol s predsedom Výboru pre zahraničné veci Sejmu Poľskej republiky Pawłom Kowalom. Hlavnou témou rokovania boli aktuálne otázky týkajúce sa postavenia a potrieb slovenskej národnostnej menšiny v Poľsku, a to v širšom kontexte poľsko-slovenských vzťahov a bilaterálnej spolupráce. V diskusii sa dotkli najmä otázok postavenia Slovákov v Poľsku, kultúrnej infraštruktúry, vrátane výstavby Domu slovenskej kultúry v Jablonke, či národnostného školstva. Vo Varšave navštívil tiež novozriadenú Kanceláriu menšinovej strany Spoločnej komisie vláda – menšiny a Sekretariát výboru národnostných a etnických menšín Sejmu Poľskej republiky, kde sa stretol vedúcou kancelárie Dorotou Zielinskou-Kozarow a tajomníkmi výboru Beatou Machul-Telus a Andrzejom Kniaziewiczom.

O týždeň neskôr, 4. februára, absolvoval v Bratislave stretnutie s predsedom Zahraničného výboru a poslancom Národnej rady Slovenskej republiky Mariánom Kérym. Predmetom rokovania boli aktuálne výzvy slovenskej národnostnej menšiny v Poľsku a možnosti ich riešenia. Počas stretnutia sa venovali najmä podpore kultúrnych a vzdelávacích aktivít, otázkam rozvoja infraštruktúry a ďalším témam dôležitým pre zachovanie identity a rozvoj slovenskej komunity v Poľsku. Zhodli sa na potrebe pokračovať v pravidelnom dialógu a hľadaní riešení, ktoré prispejú k zlepšeniu podmienok, a to aj v kontexte rozvoja slovensko-poľských vzťahov. (mm-m)

DAR SRDCA

Do našej akcie Dar srdca sa zapojil **A.H. z Jablonky** sumou 1000 zlotých na výstavbu Centra slovenskej kultúry hornej Oravy v Jablonke.

Darcovi srdečne ďakujeme!

Ktokoľvek by chcel podporiť náš Spolok, môže prispievať na adresu: Towarzystwo Słowaków w Polsce, ul. św. Filipa 7, 31-150 Kraków. Nr konta: BNP PARIBAS 27 1600 1462 1836 1842 2000 0001.

Marek Bryja na stáži v Rzeszowe

Začiatkom februára realizoval etnológ a etnograf Marek Bryja, ktorý momentálne absolvuje doktorandské štúdium na Univerzite Cyrila a Metoda v Trnave dvojtýždňovú doktorandskú stáž na Univerzite informačných technológií a manažmentu v Rzeszowe. Počas nej sa stretol so študentmi, doktorandmi i vedeckými pracovníkmi univerzity, prednášal o národnostných a etnických menšinách v Poľsku, či viedol metodologický seminár o možnosti aplikácie etnologických metód v mediálnom výskume. (mb)

Delegácia z Dolného Kubína v Jablonke

Dňa 14. januára pricestovala do klubovne Spolku Slovákov v Jablonke delegácia na čele s predsedom a členmi Matice slovenskej z Dolného Kubína i Trstenej. Počas stretnutia vládla veľmi veselá a príjemná atmosféra so spevom a v doprovode akordeónových zvukov. Predseda Miestneho odboru MS v Dolnom Kubíne Martin Zembjak povedal, že s myšlienkou spoločného stretnutia prišli s predsedníčkou MS v Trstenej Helenou Mokrou a ona zorganizovala toto spoločné posedenie v Jablonke. Bol rád, že sa to vydarilo. Načreli do problémových otázok miestnej skupiny, výstavby vlastných priestorov a slovenských bohoslužieb. Zaspievali si spolu slovenské ľudové piesne, vianočne koledy. M. Zembjak zdôraznil, že takéto stretnutia sú veľkým prínosom, dávajú pocit spolupatričnosti. Hostia sa v Jablonke cítili ako doma. Naplánovali si aj ďalšiu spoluprácu v priebehu roka. Bol to čas naplnený rozhovormi, veselý a vnášajúci do bežného života krajanov elán do ďalšej činnosti. (gf)

eprasa.pl 33078bcfe8

ODIŠLI OD NÁS

Dňa 13. januára 2026 zomrel vo Falštíne vo veku 81 rokov krajan

ANDREJ HORNIČÁK

Zosnulý bol členom Miestnej skupiny Spolku vo Falštíne a verným čitateľom časopisu Život. Odišiel od nás starostlivý manžel, otec, svokor, dedo, brat a známy. Nech odpočíva v pokoji!

Rodine zosnulého vyjadrujeme úprimnú sústrasť.

MS SSP vo Falštíne

Dňa 20. januára 2026 zomrel vo Fridmane vo veku 85 rokov krajan

JÁN STANEK

Zosnulý bol verným čitateľom časopisu Život. Odišiel od nás starostlivý manžel, otec, svokor, dedo, pradedo a známy. Nech odpočíva v pokoji!

Rodine zosnulého vyjadrujeme úprimnú sústrasť.

MS SSP vo Fridmane

Dňa 27. januára 2026 zomrela v Novej Belej vo veku 66 rokov krajanka

ANNA KALATOVÁ

rodená Majerčaková

Zosnulá patrila do radov členov Miestnej skupiny Spolku Slovákov a dlhoročných čitateľov časopisu Život. Slovenské povedomie, ktoré dostala do vienka udržiavala po celý život a odovzdala ho synovi i vnukom. Bola členkou ružencového bratstva a viedla slovenské modlitby v miestnom chráme a nielen. Napriek dlhoročným zdravotným problémom ostala usmiatou a zhovorčivou ženou. Odišla od nás starostlivá manželka, matka, svokra, babička, sestra, teta, sesternica a známa. Nech odpočíva v pokoji!

Dňa 31. januára 2026 zomrel v Novej Belej vo veku 57 rokov krajan

JÁN DLUGI

Zosnulý bol členom Miestnej skupiny Spolku Slovákov v Novej Belej a dlhoročným čitateľom časopisu Život. Odišiel od nás starostlivý manžel, otec, dedo, brat, svokor, ujo, krstný otec a známy. Nech odpočíva v pokoji!

Rodinám zosnulých vyjadrujeme úprimnú sústrasť.

MS SSP v Novej Belej a redakcia Život

Dňa 23. januára 2026 zomrel v Jurgove vo veku 76 rokov krajan

BENJAMIN MIŠKOVIČ

Zosnulý bol čitateľom časopisu Život. Odišiel od nás dobrý človek, švagor a ujo. Nech odpočíva v pokoji!

Rodine zosnulého vyjadrujeme úprimnú sústrasť.

MS SSP v Jurgove

Dňa 8. februára 2026 zomrel v Čiernej Hore od Jurgova vo veku 90 rokov krajan

STANISŁAW PISZCZEK

Zosnulý bol čitateľom časopisu Život. Odišiel od nás starostlivý manžel, ujo, švagor a známy. Nech odpočíva v pokoji!

Rodine zosnulého vyjadrujeme úprimnú sústrasť.

MS SSP v Čiernej Hore od Jurgova

Dňa 10. februára 2026 zomrela v Čiernej Hore vo veku 76 rokov krajanka

MÁRIA DANUTA MALECOVÁ

rodená Kovalčíková

Zosnulá bola dlhoročnou čitateľkou časopisu Život. Odišla od nás starostlivá manželka, matka, svokra, babička, sestra a známa. Nech odpočíva v pokoji!

Rodine zosnulej vyjadrujeme úprimnú sústrasť.

MS SSP v Čiernej Hore do Tribša

Slovenské sv. omše v nedeľu a sviatky na Spiši a Orave

Nová Belá - farnosť sv. Kataríny Alexandrijskej o 11.00 hod.
Krempachy - farnosť sv. Martina o 10.30 hod.
Nedeca - farnosť sv. Bartolomeja o 7.30 hod.
Kacvín - farnosť Všetkých Svätých o 9.15 hod.
Jurgov - farnosť sv. Sebastiána o 11.00 hod.
Vyšné Lapše - farnosť sv. Petra a Pavla o 7.00 hod.
Jablonka - farnosť Premenenia Pána o 16.00 hod.
Spišská Stará Ves - farnosť Nanebovzatia Panny Márie o 8.00 a 11.00 hod.
Veľká Franková - farnosť sv. Mikuláša o 9.30 hod. a filiálka Malá Franková o 8.00 hod.
Ždiar - farnosť Navštívenia Panny Márie o 7.45 hod. a 9.30 hod., filiálka Tatranská Javorina - kostolík sv. Anny o 11.00 hod.
Trstená - farnosť sv. Martina o 7.00, 8.30 a 10.30 hod.
Bobrov - farnosť sv. Jakuba o 8.00 a 10.30 hod.

eprasa.pl 33078bcfe8

Milé deti, nakreslíte nám, ako trávite svoj voľný čas. Svoje kresby nám pošlite do redakcie a jedného z vás odmeníme peknou slovenskou knihou. Vo februári sme odmenili Kingu Pietruš.

Maruška P.

Stopy v snehu

Schyľovalo sa k tomu už dlho. Obloha na nebi sa pripravovala na sneh. Zimné vločky sa chystali v oblakoch, ale dávali si stále načas. Vykúkali, chceli spadnúť, ale na poslednú chvíľu si to ešte rozmysleli.

Keď sa v kalendári však ukázal mesiac február, mali vločky voľný pád povolený, ba dokonca odporúčaný. A tak to rozbehli. Padali a padali a vrstvili sa pekne na seba, až celú zem zahalila biela prikrývka. So snehom sa ukazovali aj stopy v snehu. Každý, kto sa prešiel, zanechal po sebe v snehovom koberci svoju stopu.

V lesoch také stopy pozoroval horár. Prechádzal sa ticho v zasneženej krajine a sledoval, kde aká stopa vedie. Podľa nej poznal, či zviera nie je zranené, či nekríva, alebo či mu napríklad niečo nechýba. Poznal aj, aké zviera kadiaľ išlo. Horár bol dobrák. Mal zvieratá rád. O lesy sa staral s najväčšou starostlivosťou a pozornosťou. Jedného dňa však niečo horára veľmi prekvapilo. Bolo to vtedy popoludní. Slniečko sa odrážalo v bielom snehu a celá krajina sa trblietala. Horár ticho našľapoval a sneh mu vŕzgal pod topánkami. Všade bolo ticho, len sem-tam ho prerušilo trepotanie krídel zimných vtákov, ktorí horárovi lietali nad hlavou. Všetko vyzeralo krásne, kým horár nenarazil na zvláštnu stopu. Spoznal, že je to stopa malej líšky. Horár si čupol, aby si stopu lepšie prezrel.

„Stopu poznám. Je to malá líška. Určite. Ajhľa, tu je kúsok krvi. Líška je zranená a začína byť veľká zima. Musím ju nájsť a zistiť, čo sa stalo," hovoril si pre seba horár. Vstal a išiel po stope ďalej. Viedla ho hlbšie do lesa. Tu sa zrazu úplne vytratila. Proste zmizla. A o kúsok ďalej sa ukázala iná. Veľká a mohutná. Horár si opäť kľakol a skúmavo si stopu prezeral. Pekne zblízka.

Zdesil sa: „To nie! To je stopa vlkolaka!" Prehltol. „Stopa malej líštičky zmizla práve tu," vykríkol a rozbehol sa po veľkej stope hlbšie do lesa. Po chvíli sa ocitol blízko tmavej jaskyne. Pomaly kráčal dovnútra, keď tu zrazu začul vrčanie. V tme videl oproti sebe vycerené veľké biele zuby. Práve pred ním stál vlkolak a vôbec ho vo svojej jaskyni nevítal. Práve naopak.

Horár strach nemal. Mal rád zvieratá, a tak vedel, čo robiť. Prikrčil sa, sklopil oči a miernym a pokojným hlasom začal hovoriť: „Neboj sa. Nechcem ti ublížiť ani ťa vyhnať z jaskyne. Videl som stopy malej zranenej líšky. Sledoval som ich. Potom ale zmizli, a začali sa objavovať stopy tvoje. Prosím, ak tu niekde máš tú malú líšku, ukáž mi ju. Pomôžem jej. Je ešte maličká a zranená. Bez pomoci neprežije.

Ako náhle horár dohovoril, natiahol dlane na znamenie, že nemá zbraň a nechce vlkolakovi ublížiť. Ten prestal vrčať. Pomaly odišiel a pustil horára do jaskyne. Tam skutočne ukrýval malú líšku. Horár, hneď ako ju uvidel, ošetril ju a zabalil do hrejivej bundy. Vzal ju do náručia a chcel ju odniesť k sebe do horárne, aby sa o ňu ešte nejaký čas staral. Keď prechádzal okolo vlkolaka, pozrel sa na neho a povedal: „Ďakujem."

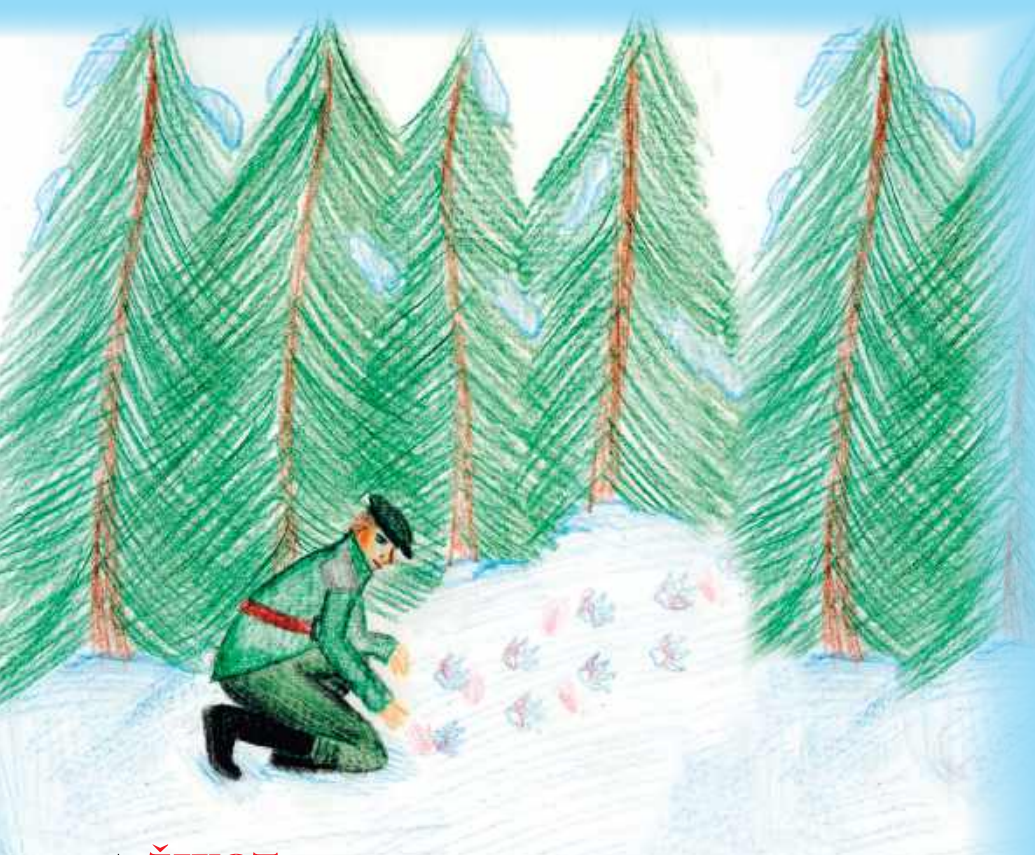

„Ja som ju niesol, preto jej stopy zmizli a zostali len tie moje. Nemohla ísť ďalej, pomohol som jej," ozvalo sa za horárovým chrbtom. Ten sebou tak trhol, až takmer s líškou spadol. „Ty rozprávaš?" prekvapene sa pozrel na vlkolaka. Ten len prikývol na súhlas a šiel späť do jaskyne.

Horár si líšku odniesol do horárne. Staral sa o ňu celú zimu. Ako náhle sa uzdravila, išli spolu navštíviť vlkolaka do jaskyne. Už ho síce nikdy viac horár rozprávať nepočul, ale aj tak vedel, že je to dobré a múdre zviera. Nebolo to totiž prvý ani posledný krát, keď aj tak nebezpečne vyzerajúce zviera ako vlkolak niekoho zachránil. (Zdroj: www.rozpravkozem.sk) ■

Ilustrácia: EJ

eprasa.pl 33078bcfe8

ZRADNÉ SLOVÁ

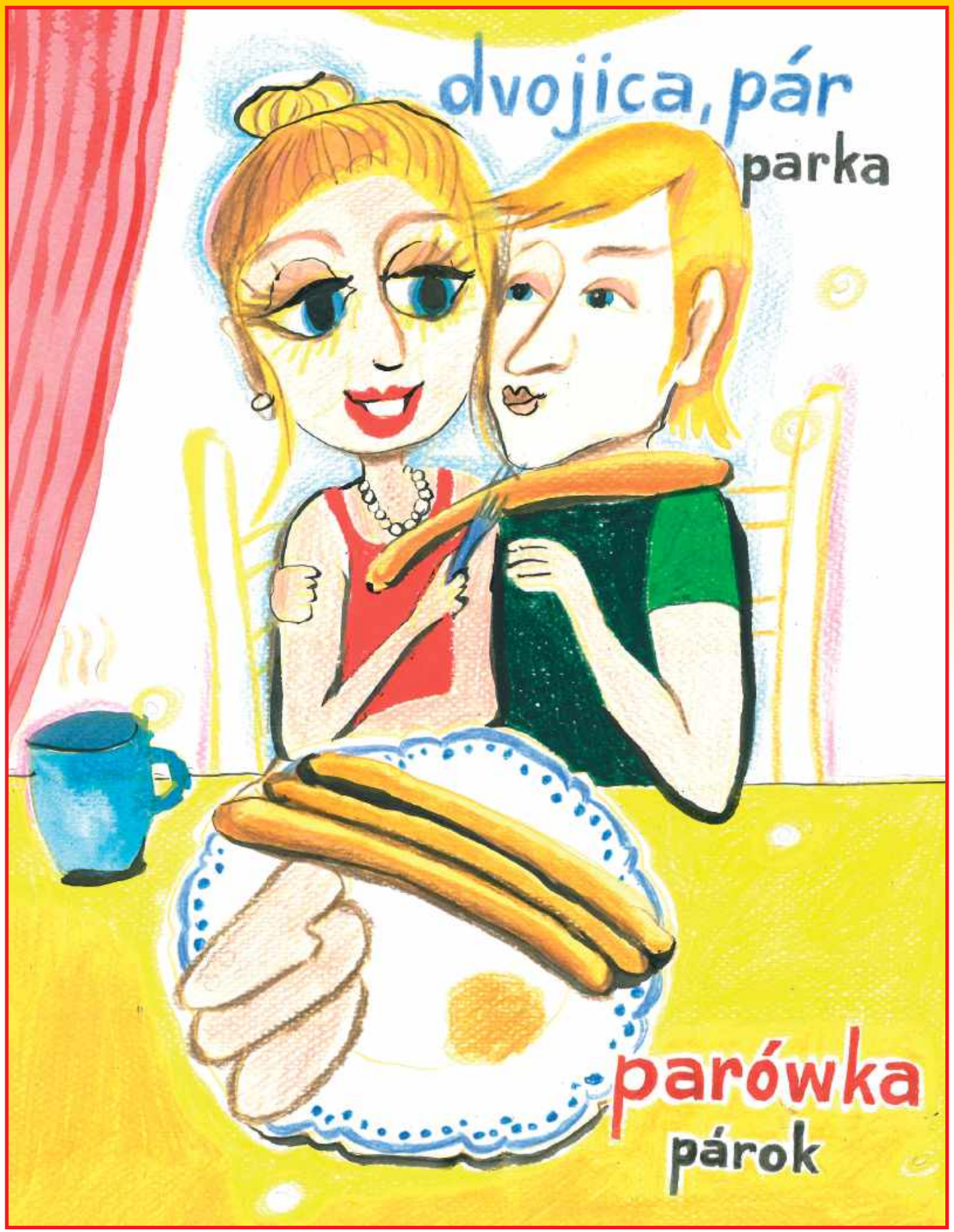

Ilustrácie E.

eprasa.pl 33078bcfe8

OMODA 9

Ilustračné foto: Internet

Čo sa týka samotného dizajnu, cítiť, že čínska Omoda ide po európskych zákazníkoch. Pre nich pripravila novú kvalitu a upravila interiér i zovňajšok tak, aby vedel zaujať a priťahoval zrak. Omoda 9 SUV je prístupná na trhu pre zákazníkov s celkovou atraktívnou ponukou.

V interiéri vás osloví zakrivený širokouhlý displej s uhlopriečkou 25,6 palca, mohutný a vysoký stredový tunel, ktorý plynule prechádza do prístrojovej dosky, ale absolútnu dominanciu na seba preberá trojica otočných ovládačov. Nielen preto, že sú veľké a pekne spracované, ale aj preto, že dnes už takéto – a vlastne žiadne – ovládače nevídame. Prekvapia funkciou, dve krajné slúžia na nastavenie teploty v pravej a ľavej časti interiéru, ten stredný nepatrí klimatizácii, ale slúži na výber jazdného režimu. Ďalšie základné funkcie klimatizácie – vyhrievanie čelného a zadného okna, vnútornú cirkuláciu a vypnutie systému – ovládate tlačidlami v strede krajných ovládačov, funkciu Auto a AC samostatnými tlačidlami a zvyšok cez dotykový displej. Interiér pôsobí mimoriadne kvalitne.

Vzhľadom na rázvor osí náprav 2 800 mm je veľa priestoru. Pasažieri vzadu majú vlastnú klimatizáciu, vyhrievané sedadlá a navyše si sklon operadiel môžu nastaviť elektricky. Plus podlaha je úplne rovná ako v elektromobiloch. Za zmienku stoja 2 USB konektory, ktoré sú zasadené do výklopnej konzoly, vďaka čomu ich deti vzadu nezašpinia topánkami. V aute vpredu aj vzadu je po jednom USB-A a USB-C konektore.

Omoda 9 je k dispozícii len ako plug-in hybrid. Základom je 1,5-litrový benzínový štvorvalec s výkonom 105 kW, ktorý je dedikovaný špeciálne pre hybridný pohon. Výrobca uvádza, že jeho účinnosť je vraj vyše 44,5 %, čo je mimoriadne vysoká hodnota. Alternujú mu tri elektrické motory – jeden generátor so 75 kW a jeden elektromotor s 90 kW vpredu a jeden elektromotor so 175 kW vzadu. Kombinovaný výkon systému je 395 kW (537 k), resp. 650 Nm. Spotreba vo WLTP mixe by mala byť nulová, keďže prvých sto kilometrov auto prejde na elektrinu. Omoda však svedomito hovorí o tom, že kombinovaná spotreba, teda bez nabíjania bude 7 l/100 km. Má podvozok s adaptívnymi tlmičmi s troma úrovňami tuhosti – Sport, Stredná a Normálna.

Auto je veľké a pekné, dobre vybavené a jazdí vcelku príjemne. Má niekoľko vecí, s ktorými sa dnes nestretnete v iných autách napr. trojica otočných ovládačov, dojazd na elektrinu takmer 150 km, efektívny a výkonný pohon aj v hybridnom režime bez nabíjania. ■

Zuzka varí: z kuchyne starej matere

FAŠIANGOVÉ ŠIŠKY

Ilustračné foto: Internet

Ingrediencie:
500 g hladká múka špeciál
240 ml mlieko
3 ks žĺtok
60 g kryštálový cukor
20 g zmäknuté maslo
20 g bravčová masť
2 lyžice rum
1 ks vanilkový cukor
štipka soľ
1 kocka droždie
podľa chuti domáci džem

Pracovný postup: Mlieko zahrejeme, pridáme doň cukor, rozdrobíme droždie a počkáme, kým vznikne kvások. Keď máme kvások hotový pridáme do misy ostatné ingrediencie (okrem džemu) a vypracujeme cesto, ktoré dáme na teplé miesto vykysnúť. Vykysnuté cesto rozvaľkáme a pomocou pohára alebo vykrajovačky z neho vykrojíme šišky. Tie necháme ešte podkysnúť a následne vyprážame v horúcom oleji približne 2 minúty z oboch strán. Hotové šišky umiestnime na tácku, ktorú sme vyložili kuchynskými utierkami a následne ich pomocou cukrárskeho vrecka naplníme džemom alebo len džem položíme na vrch šišky. Pred podávaním ich ešte posypeme práškovým cukrom. Dobrú chuť! ■

eprasa.pl 33078bcfe8

Šport na Spiši a Orave

autor | Milica Majeriková-Molitoris

STOLNÝ TENIS

IV. Liga mužov západ

Stolní tenisti **LKS Orawy Jablonka** odohrali 16. januára posledný zápas základnej časti IV. ligy mužov západ Krakovského oblastného zväzu stolného tenisu, do ktorej postúpili po skvelom výkone v minulom roku. Na domácej palubovke privítali družstvo z hornej časti tabuľky *UKS Rokicie Szczytniki*. Prvý bod v dueli získali až v piatom zápase, konkrétne v štvorhre Krystian Pracharczyk a Wojciech Klucz. O druhý bod sa postaral druhý menovaný aj v dvojhre. V ostatných zápasoch na súpera Oravci už nestačili a zaknihovali ďalšiu prehru 2:12. Po odohraní jedenástich duelov v základnej časti, v ktorých zaznamenali jednu výhru a desať prehier, obsadili s dvomi bodmi predposledné 11. miesto. Koncom februára začnú hrať teda v skupine o záchranu vo IV. lige, kde budú súperiť so stolnými tenistami *UKS Zarabie Myślenice II*, *KTS Vicotria Spytkowice*, *PKS Porta Kraków*, *KS Turbacz Mszana Dolna* a *KS Podwawelski Kraków III*.

P.č.	Stolnotenisový klub	Z	V	R	P	B
1.	ATS Skawa Wadowice III	11	8	1	2	17
2.	Magnum-Wesem Koźmice Wlk.	11	8	1	2	17
3.	ATS Skawa Wadowice II	11	7	3	1	17
4.	UKS Rokicie Szczytniki	11	7	2	2	16
5.	KS Bronowianka Kraków III	11	6	3	2	15
6.	KATS AZS Politechnika Krakowska II	11	5	4	2	14
7.	UKS Zarabie Myślenice II	11	6	1	4	13
8.	KTS Vicotria Spytkowice	11	5	0	6	10
9.	PKS Porta Kraków	11	3	1	7	7
10.	KS Turbacz Mszana Dolna	11	2	0	9	4
11.	**LKS Orawa Jablonka**	**11**	**1**	**0**	**10**	**2**
12.	KS Podwawelski Kraków III	11	0	0	11	0

FUTBAL

Zmena trénera Orawy Jablonka a príprava na jarnú sezónu

Zimnú prestávku využívajú futbalové tímy sa posilnenie kondície i zmeny v kádroch. Futbalový klub **Orawa Jablonka** pristúpil v januári k zmene na poste trénera. Po odchode Pawła Batkiewicza, ktorý rezignoval zo zdravotných i osobných dôvodov, budú hráči v jarnej časti sezóny hrať pod vedením Mareka Kudzia. Vzájomnú spoluprácu si mohli vyskúšať už na prelome januára a februára, keď pod jeho taktovkou odohrali niekoľko prípravných zápasov. V prvom proti *SEMP Warszawa* zaknihovali bezgólovú remízu. V ďalšom porazili *LKS Szaflary* najtesnejším rozdielom 1:0 a v prvom februárovom duely rozstrieľali juniorské družstvo *NKP Podhale* 7:2. Následne ešte zvíťazili nad *Huraganom Waksmund* 4:2.

Zmeny v GKS Łapsze Niżne

Zmeny nastali aj v Obecnom športovom klube v Nižných Lapšoch, kde bol začiatkom februára vybraný nový výbor. Predsedom sa stal Przemysław Sulir, podpredsedom Arkadiusz Topór a členmi Marek Chmiel a Piotr Timek. Prípravu na jarnú časť začali futbalisti koncom februára tréningami v športovej hale v Nedeci pod vedením nových trénerov, ktorými sa stali vyššie spomínaní predseda a podpredseda klubu.

Halové majstrovstvá mládežníkov PPPN Nowy Targ

Začiatkom februára sa konali Halové majstrovstvá PPPN Nowy Targ mládežníkov, ktorých sa zúčastnili aj družstvá zo Spiša a Oravy. Najlepšie v konkurencii šestnástich mužstiev obstáli v mladí futbalisti **LKS Spisz Krempachy** (na obrázku), ktorí si vybojovali 3. miesto v zlatej skupine. Najlepším hráčom družstva bol vyhlásený Szymon Surma, pričom debutujúci Łukasz Kaczmarczyk sa stal najlepším brankárom turnaja. V striebornej skupine si vybojovali prvenstvo futbalisti **Orawy Jabłonka**. Do tejto skupiny sa prebojovali aj mladí hráči **ZOR Frydman**, ktorí obsadili konečné 4. miesto.

Foto FB LKS Spisz Krempachy

Nedečania úspešní na Slovensku

Futbalový ročník 2016 **KS Niedzica** sa vo februári zúčastnil medzinárodného turnaja v Starej Ľubovni, kde si zmeral sily s rovesníkmi zo Spišskej Novej Vsi, Popradu, Bardejova, Kežmarku a Starej Ľubovne. Po bojovných výkonoch obsadili malí Nedečania nakoniec pekné 3. miesto, pričom Franciszek Waradzyn bol vyhlásený za najužitočnejšieho hráča celého turnaja.

Foto FB, Stowarzyszenie KS Niedzica

VOLEJBAL

Netradičný volejbalový turnaj mal svoje miesto v lýceu vo Veľkej Lipnici, kde sa už po 21-krát konal „Valentínsky volejbalový turnaj nie nevyhnutne zamilovaných párov“. Súťaže sa zúčastnilo dvanásť párov, ktoré súťažili v troch skupinách. Do finále sa nakoniec prebojovali, a prvenstvo z minulého roku obhájili, Michał Wątorczyk i Izabela Dunaj.

Foto FB Liceum i Technikum Lipnica Wielka

ĽADOVÉ MEDVEDE

Valentínska lyžovačka ľadových medveďov

Valentínska nálada vládla na svätého Valentína aj v Nedeci, kde sa Pieninské ľadové medvede zišli na I. zlete ľadových medveďov v tejto obci. Otužilci v plavkách a rôznych nápaditých valentínskych kostýmoch brázdili na lyžiach, snowbordoch, sánkach či iných prostriedkoch lyžiarsky svah Polana Sosny. Následne sa ešte schladili v bazéne so zimnou vodou, ktorý pre nich prichystali hasiči DHZ Nedeca. Nechýbalo ani teplé občerstvenie, sauna a dobrá valentínska zábava. ■

Foto FB Morsy Pieniny

eprasa.pl 33078bcfe8

Chińska gimnastyka lecznicza

Kolejnym, bardzo ważnym elementem, Tradycyjnej Medycyny Chińskiej jest gimnastyka medyczna. Najbardziej znane i cenione są: Tai Chi oraz Qigong.

1. Tai Chi to forma ćwiczeń leczniczych przeznaczonych dla wszystkich, bez względu na wiek; jest to równocześnie sztuka walki traktowana jako gimnastyka medytacyjna związana ściśle z chińską filozofią. Aby wojownik był niepokonany musi odznaczać się doskonałym zdrowiem, tężyzną fizyczną i równocześnie dobrą kondycją psychiczną. W Chinach nikogo nie dziwią grupy ludzi, zwłaszcza starszych, ćwiczących w miejscach publicznych jak: parki, ogrody czy skwery. Ćwiczenia są łagodne i płynne, wymagają jednak koncentracji i skupienia. Konsekwentne wykonywanie sekwencji ćwiczeń udrażnia kanały energetyczne, likwiduje blokady w przepływie energii, prowadzi do harmonii i równowagi w organizmie. Pierwsze efekty są widoczne po 3-4 miesiącach systematycznych ćwiczeń, które pozwalają się pozbyć wielu dolegliwości. Tai Chi jest zalecane przy nadciśnieniu i problemach z krążeniem; przy artretyzmie, bólach kręgosłupa i stawów; przy chorobach układu pokarmowego – żołądka, wątroby i jelit; wspomaga leczenie nerwic; zwiększa odporność organizmu.

2. Qigong to starożytna chińska metoda leczenia. Pierwsze wzmianki o tej metodzie pojawiają się 5.000 lat p.n.e. Kiedyś tym terminem określano wszelkie ćwiczenia energetyczne, w tym sztuki walki, medytację, hartowanie i techniki ruchowe; przez setki lat był stosowany głównie jako wspomaganie chińskich sztuk walki. Od ubiegłego wieku to przede wszystkim nazwa ćwiczeń wzmacniających i przywracających zdrowie. Qi – energia życiowa, jej ilość informuje o energii życiowej człowieka, jego zdrowiu, kondycji fizycznej i psychicznej oraz o ogólnej witalności. Gong – praktyka, kultywowanie, pielęgnacja. Medyczny Qigong to inaczej pielęgnowanie i rozwijanie swojej energii życiowej w celu osiągnięcia homeostazy organizmu poprzez odpowiednie zestawy ćwiczeń. To samodzielna dyscyplina praktykowana przez miliony Chińczyków, którzy ćwiczą indywidualnie w domach i grupowo na trawnikach, w parkach czy w szpitalach. Obecnie Qigong jest popularny na całym świecie, tysiące ludzi, którzy przekonali się o pozytywnym wpływie tej gimnastyki na zdrowie, ćwiczy, aby wspomagać samoleczenie. Praktyka polega na synchronizacji ruchu z oddechem; celem jest przywrócenie swobodnego przepływu energii, powrót do wewnętrznej równowagi organizmu czyli samoleczenie. Ćwiczyć można w każdym wieku, niezależnie od kondycji fizycznej; można je wykonywać w pozycji stojącej, siedzącej lub leżącej. Metoda nie wiąże się z żadną religią; jest praktykowana przez osoby różnych ras, wyznań, płci, bez względu na zawód i wykształcenie. Jedynym przeciwwskazaniem są poważne zaburzenia psychiczne, które nie pozwalają na skupienie i zachowanie uważności. Po opanowaniu zestawu ćwiczeń można je powtarzać samemu, bez nadzoru nauczyciela. Ruchy są proste, wolne i lekkie, nie wymagają szczególnych predyspozycji. Energetyczne ćwiczenia stymulują mięśnie, a połączenie wdechu i wydechu, przy odpowiednich ruchach ciała, uruchamia procesy stymulujące i wzmacniające odporność i witalność. Qigong pomaga dosłownie na wszystko ponieważ opiera się na fundamentalnej zasadzie, że wszystko jest połączone ze wszystkim i musi pozostawać ze sobą w równowadze.

Wszystkie pory roku nadają się do ćwiczeń, najważniejsza jest regularność i dokładność. Najlepiej ćwiczyć na świeżym powietrzu (jeśli pozwalają na to warunki pogodowe), w czasie praktyki zwiększa się zapotrzebowanie na tlen; ważne są również kolory i zapachy natury. Należy unikać miejsc zanieczyszczonych: smogu, sieci energetycznych, miejsc radioaktywnych itp. Strój powinien być lekki, luźny, wygodny, z naturalnych tkanin, a buty na miękkiej podeszwie.

Prozdrowotne efekty Qigongu:

- zwiększenie przepływu krwi przez naczynia mózgowe, co polepsza dotlenienie, które pozytywnie wpływa na funkcje poznawcze mózgu, pamięć i koncentrację;
- korzystny wpływ na układ krwionośny, regulacja ciśnienia krwi i pulsu, polepszenie pracy serca, zmniejszenie ryzyka zawałów i udarów;
- poprawa pracy organów i układów wewnętrznych oraz gruczołów wydzielania wewnętrznego;
- wzmocnienie tkanki kostnej;
- zmniejszenie napięcia mięśni, zwiększenie elastyczności stawów i więzadeł, co likwiduje dolegliwości bólowe, koryguje nieprawidłową postawę ciała, zapobiega osteoporozie;
- redukcja stresu i napięcia, lepsza jakość snu, likwidacja bezsenności;
- wzmocnienie systemu immunologicznego, co podnosi odporność organizmu, poprawia sprawność fizyczną i ogólne samopoczucie, co znacząco opóźnia procesy starzenia się organizmu;
- dzieciom i młodzieży, w bezpieczny sposób, pomaga rozładować nadmiar energii.

Wszystko to zwiększa poziom naszej energii życiowej, pomaga osiągnąć wewnętrzną harmonię i równowagę, co z kolei daje lepszą jakość życia.

Qigong dba o dobre samopoczucie, długowieczność oraz zdobycie nowych umiejętności i podniesienie poziomu własnych zdolności. AS

Żadna terapia naturalna ani suplementacja nie zastępuje porady i leczenia u specjalisty, może stanowić jedynie uzupełnienie terapii konwencjonalnych. Alergicy oraz kobiety w ciąży i karmiące mogą stosować zioła i suplementy po konsultacji z lekarzem.

eprasa.pl 33078bcfe8

Nowe przepisy dla kierowców w 2026 roku – co realnie grozi za brawurę na drodze?

Od 29 stycznia 2026 r. obowiązuje duża nowelizacja przepisów drogowych. Nowe przepisy wyraźnie rozróżniają „zwykłe wykroczenie" od zachowania, które stwarza realne zagrożenie życia lub zdrowia. Do tej drugiej kategorii mogą należeć m.in.: bardzo wysokie przekroczenie prędkości, jazda pod wpływem alkoholu lub narkotyków, skrajnie agresywna jazda (gwałtowne manewry, zajeżdżanie drogi). W praktyce oznacza to, że niektóre sytuacje, które wcześniej kończyły się mandatem i punktami karnymi, dziś mogą skutkować zarzutami karnymi. A to już zupełnie inna liga odpowiedzialności – sprawa trafia do sądu, grozi wysoka grzywna, zakaz prowadzenia pojazdów, a w skrajnych przypadkach nawet kara pozbawienia wolności.

Szczególnie surowo traktowana jest jazda pod wpływem alkoholu. Jeśli stężenie jest wysokie albo kierowca był już wcześniej karany, sąd może orzec wieloletni zakaz prowadzenia pojazdów, a nawet przepadek samochodu (w określonych przypadkach). Ustawodawca daje jasny sygnał: auto to nie przywilej bez konsekwencji, lecz odpowiedzialność.

Do tej pory udział w nielegalnych wyścigach bywał kwalifikowany jako wykroczenie. Teraz przepisy wprost definiują takie zachowanie i traktują je jako przestępstwo. Czym jest nielegalny wyścig? To sytuacja, gdy co najmniej dwóch kierowców rywalizuje na drodze publicznej – kto szybciej, kto pierwszy, kto „lepiej pokaże moc". Nie trzeba nawet formalnie ogłaszać wyścigu – wystarczy wspólne, demonstracyjne łamanie przepisów w celu rywalizacji. Nowością jest także ostrzejsze podejście do tzw. driftu czy celowego wprowadzania auta w poślizg na drogach publicznych. Każde takie zachowanie może zakończyć się zatrzymaniem prawa jazdy, wysoką grzywną, a w poważniejszych przypadkach - odpowiedzialnością karną. Co ważne, odpowiedzialność może ponosić nie tylko kierowca, ale też organizator nielegalnego zgromadzenia motoryzacyjnego, jeśli zachęca do niebezpiecznej jazdy.

Jedna z najbardziej odczuwalnych zmian dotyczy przekroczenia prędkości o ponad 50 km/h. Do tej pory automatyczne zatrzymanie prawa jazdy dotyczyło głównie obszaru zabudowanego. Teraz policja może zatrzymać dokument również poza nim. Jeśli na drodze z limitem 90 km/h kierujący pojazdem jedzie z prędkością 145 km/h lub szybciej - może stracić prawo jazdy natychmiast, już podczas kontroli. Procedura wygląda tak, że policja zatrzymuje dokument, informacja trafia do starosty, uprawnienia są administracyjnie zawieszane na określony czas. Jeśli mimo tego zakazu ktoś wsiądzie za kierownicę – konsekwencje są znacznie poważniejsze i mogą zakończyć się sprawą karną.

Od 2026 roku kierowcy w Polsce mogą posługiwać się cyfrowym dokumentem w aplikacji mObywatel. Oznacza to, że podczas kontroli drogowej nie trzeba mieć przy sobie plastikowego prawa jazdy. Policjant sprawdza dane w systemie - widzi, czy dokument jest ważny, czy nie został zatrzymany, czy nie ma zakazu prowadzenia pojazdów. Warto jednak pamiętać, że rozwiązanie działa na terytorium Polski, w razie wyjazdu za granicę lepiej mieć tradycyjny dokument, brak telefonu lub rozładowana bateria nie zwalnia z odpowiedzialności - funkcjonariusz i tak sprawdzi dane w systemie.

Nowelizacja obejmuje także młodszych uczestników ruchu. Możliwe jest uzyskanie prawa jazdy kategorii B już od 17. roku życia, ale pod warunkiem jazdy z doświadczonym opiekunem przez określony czas. Celem jest zdobycie praktyki pod nadzorem, zanim młody kierowca zacznie jeździć samodzielnie. Wprowadzono też nowe obowiązki dla dzieci poruszających się rowerem lub hulajnogą – m.in. obowiązek jazdy w kasku. Dzieci i młodzież do 16. roku życia są zobowiązane do noszenia kasku ochronnego podczas jazdy na: rowerze, hulajnodze elektrycznej, innych urządzeniach transportu osobistego (np. deskorolka elektryczna) - zarówno na drogach publicznych, jak i poza nimi.

Źródło: Ustawa Prawo o ruchu drogowym, Business Insider Polska, www.gov.pl

E-recepta transgraniczna – jak działa i gdzie można ją wykorzystać

W dobie coraz większej mobilności pacjentów po Europie, Polska wprowadziła możliwość korzystania z e-recept transgranicznych. Dzięki temu pacjenci mogą wykupić swoje leki w wybranych krajach Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EFTA), bez konieczności powrotu do kraju. E-recepta transgraniczna to elektroniczna recepta wystawiona w Polsce, którą pacjent może zrealizować w innym kraju UE/EFTA. System ten działa w ramach europejskiej infrastruktury wymiany danych zdrowotnych („MyHealth@EU"), zapewniając bezpieczne udostępnienie recepty farmaceutom w innych państwach.

Jak to działa? Lekarz w Polsce wypisuje standardową e-receptę, pacjent loguje się na Internetowe Konto Pacjenta (IKP) i zaznacza zgodę na obsługę e-recept za granicą, wybierając kraje, w których recepty mogą być realizowane. Farmaceuta w innym kraju UE, który obsługuje system transgraniczny, pobiera e-receptę i wydaje leki po okazaniu dokumentu tożsamości. Na razie system działa w wybranych państwach UE takich jak: Chorwacja, Finlandia, Estonia, Czechy, Grecja, Litwa, Łotwa, Portugalia, Hiszpania. System stopniowo rozszerza swoją dostępność na kolejne kraje.

Recepta obejmuje leki gotowe, zarówno te wydawane na receptę („Rp"), jak i niektóre preparaty dostępne bez recepty („OTC"). Nie obejmuje leków psychotropowych, odurzających ani specjalistycznych recepturowych. Receptę trzeba zrealizować w całości w jednej aptece za granicą. Zakupy leków na e-receptę transgraniczną są zazwyczaj pełnopłatne. Po powrocie do Polski można ubiegać się o refundację w Narodowym Funduszu Zdrowia, pod warunkiem posiadania odpowiedniego klucza dostępu z Internetowego Konta Pacjenta (IKP).

Źródło: MyHealth@EU i e-Prescription (e-recepty transgranicznej), Pacjent.gov.pl, Centrum e-Zdrowia (CEZ)
Opracowała: mgr Ela Góra-Brzegowska

eprasa.pl 33078bcfe8

HVIEZDY O NÁS

RYBY (20.2. - 20.3.)

Myslíte na svoje koníčky a venujte sa im. V láske to bude o rovnováhe. Doprajte si čas pre oddych a nejaké nezaťažujúce aktivity vonku. Myslíte na svoje plány do budúcnosti a pripravte si pre nich zázemie.

BARAN (21.3. - 20.4.)

Prichádzajú nové príležitosti a elán pre posilnenie vzťahov v rodine a v osobnom živote. Chce to od vás odvahu a započúvanie sa do svojho vnútra. Vo financiách je potrebné kontrolovať výdavky. Nezabúdajte na pohyb a zdravú stravu, čo prospeje vášmu zdraviu.

BÝK (21.4. - 21.5.)

Vo vzťahoch nastane stabilizácia a budete mať veľa trpezlivosti pre vrtochy okolia. Pre zdravie si doprajte prechádzky a dostatok spánku. Spoločné aktivity s partnerom utužia vzťah.

BLÍŽENCI (22.5. - 21.6.)

Prídete s novými projektmi v povolaní. Budete kreatívni a zvýšia sa vaše kompetencie v komunikácii. Spolu s tým sa zvýšia príjmy avšak dávajte si pozor na rizikové investície. V súkromí nezabúdajte na oddych a priateľské stretnutia. Venujte svoj čas aj koníčkom.

RAK (22.6. - 22.7.)

Nastal čas na zlepšenie vzťahov a viaceré rodinné aktivity. Spolu sa vydáte na cesty a pozriete nové miesta. Z hľadiska financií je potrebná ostražitosť pri neplánovaných výdavkoch. Pre zdravie je dôležitý pohyb vonku, ktorý prinesie viac energie.

LEV (23.7. - 23.8.)

Spoločenské stretnutia budú zdrojom nových informácií a podporia kariérny rast. Zdravie nesmiete podceňovať a vďaka pohybovým aktivitám sa zbavíte únavy. Vo voľnom čase sa venujte osobnému rozvoju. Bude to prospešné pre budúcnosť.

PANNA (24.8. - 23.9.)

Nové pracovné príležitosti podporia financie vo vašom rozpočte. V láske sa vám bude dariť. Otvorenosť pre nové veci vás zbaví rutiny a posunie váš život k zaujímavejším koľajam. Sústredenosť na cieľ a sledovanie postupných krokov ako ich dosiahnuť, podporí každodenný život.

VÁHY (24.9. - 23.10.)

Rozumné rozhodnutia prinesú do vášho života stabilitu. Je dôležité byť úprimným vo vzťahu a prerozprávať problémy. Menej práce a viac aktivít podporujúcich vaše zdravie podporí rovnováhu vo vašom živote. Prinesie to aj duševnú pohodu.

ŠKORPIÓN (24.10. - 22.11.)

Nejaké veci sa vám podarí uzavrieť, vďaka čomu prídu aj nové začiatky v povolaní i vo vzťahoch. Financie budú stabilné. Zdrojom duševnej pohody bude prechádzka do prírody, ktorá očistí myseľ zo záťaže.

STRELEC (23.11. - 21.12.)

Tento mesiac prináša dobrodružstvo a nové skúsenosti. Môže to prísť vo vzťahoch, ako aj v práci. Financie si radšej strážte. Nenakupujte nepotrebné veci. Dbajte na zdravú výživu. Pre rozptýlenie si naplánujte výlet vonku, získate takto potrebné zásoby energie.

KOZOROŽEC (22.12. - 20.1.)

Prichádza vhodný čas na nové investície a rozhodnutia. Sebareflexia bude prínosná pre rodinné vzťahy. Očistí atmosféru v domácnosti. Nájdite si čas na učenie sa niečoho nového alebo rozvíjanie už existujúcich koníčkov. K tomu pravidelná strava a budete sa cítiť výborne.

VODNÁR (21.1. - 19.2.)

Nové známosti, či už v povolaní, či v súkromí prinesú do vášho života veľa zmätku. Môže to mať tak pozitívne, ako aj negatívne dôsledky. Všetko závisí od vás. Oporou pre vás budú priatelia. Finančne ste na tom dobre. Zdravie bude prospešné.

NÁŠ TEST

Slovenčina v praxi – ovládaš ju?

1. Ktorá veta má správne interpunkčne oddelenú vedľajšiu vetu?
a) Povedal že príde neskoro.
b) Povedal, že príde neskoro.
c) Povedal že, príde neskoro.
d) Povedal že príde, neskoro.
2. Ktoré slovo je nespisovné?
a) autobus
b) chlapec
c) skriňa
d) frajer
3. Ktorá veta je napísaná gramaticky správne?
a) Videla som ho včera, a dnes ho už niet.
b) Videla som ho včera a dnes ho už niet.
c) Videla som ho, včera a dnes ho už niet.
d) Videla som ho včera a, dnes ho už niet.
4. Ktoré slovo je prídavné meno?
a) stôl
b) pekný
c) bežať
d) dom
5. Kde sa v slovenskej gramatike nepoužíva bodka.
a) na konci vety
b) pred podraďovacími spojkami
c) za radovými číslovkami
d) v skratkách
6. Ktoré slovo nie je synonymom k slovu fabulárny?
a) epický
b) lyrický
c) dejový
d) prozaický
7. Ktoré slovo je správne zložené?
a) modro-žltý
b) modro žltý
c) modrožltý
d) modrožltá
8. Ktoré z nasledujúcich slov je napísané správne v tvare nominatívu množného čísla? Slovo softvér je v slovenčine zdomácnené a skloňuje sa podľa vzoru dub
a) softvéry
b) softvéri
c) softvére
d) softvéra

eprasa.pl 33078bcfe8

9. Ako sa správne píše názov obyvateľa mesta Partizánske?
a) Partizánčan
b) Partizánec
c) Partizánskenec
d) Partizánčák
10. Je slovo „napokon“ synonymom k slovu „nakoniec“? Ktoré tvrdenie je správne?
a) Nie, “napokon“ je nespisovný bohemizmus.
b) Áno, obe sú spisovné a majú podobný význam.
c) Áno, ale „napokon“ sa môže písať len s čiarkou.
d) Nie, „nakoniec“ sa používa len v matematike.
11. Ktorá z týchto viet je napísaná správne s ohľadom na skloňovanie zámena „on“?
a) Dám ho mu.
b) Videl som neho.
c) Idem k nemu.
d) Idem k mu.
12. Ktoré z týchto pomenovaní času je v slovenčine nespisovné?
a) Je desať hodín.
b) O päť dvanásť.
c) O päť minút dvanásť.
d) Bude štvrť na tri.
13. Ako sa správne skloňuje podstatné meno „pani”, ak stojí samostatne (bez mena)?
a) V datíve má tvar „paniu”.
b) V každom páde singuláru má tvar „pani“.
c) Skloňuje sa podľa vzoru kosť.
d) V genitíve má tvar „panej”.
14. Ktorý z nasledujúcich kuchynských pojmov je nespisovný?
a) Hranolky.
b) Nátierka.
c) Lievance.
d) Opekance

VYHODNOTENIE:

Slovenčina je ľubozvučný jazyk, no niekedy nás vie poriadne prekvapiť. V pätnástich otázkach ste si mali možnosť overiť svoje znalosti zo slovenského jazyka. Test sa zameriaval na najčastejšie chytáky.

1b, 2d, 3b, 4b, 5b, 6b, 7a, 8a, 9a – obyvateľské mená od názvov miest končiacich na –ské/-ske sa tvoria príponou –čan po odsunutí tejto koncovky; 10b, 11c, 12b – v spisovnom jazyku musí byť jasne uvedené, o aké časové jednotky ide, teda o päť minút dvanásť; 13b – samostatne stojace podstatné meno „pani“ sa neskloňuje a zachováva rovnaký tvar v celom jednotnom čísle; 14a – slovo „hranolky“ je v slovenčine považované za nespisovné (bohemizmus), správny názov je hranolčeky; 15b – predložková väzba „vzhľadom na“ sa v slovenčine spája vždy s akuzatívom.

13-15 bodov – slovenčinu vieš na výbornú.

10-12 bodov – svoje znalosti zo slovenčiny musíš overovať v príručkách.

7-9 bodov – dobre by bolo precvičiť si slovenčinu.

Menej ako 7 bodov – je potrebné vynaložiť viac námahy pri zdokonaľovaní slovenčiny.

AKO JE TO SPRÁVNE?

Milí čitatelia, často sa pýtate na správny preklad slov, preto sme sa rozhodli, že na vašu žiadosť budeme uverejňovať niektoré poľské a slovenské frázy a slová, ktoré sa využívajú v oblasti administratívy, stavebníctva, poľnohospodárstva, reklamy, dopravy a spojov, ekonómie, turistiky a tiež zradné slová.

V POĽŠTINE:	V SLOVENČINE:
zimowe igrzyska olimpijskie	zimné olympijské hry
saneczkarstwo	sánkarstvo
jazda figurowa na lodzie	krasokorčuliarstvo
panczenista	rýchlokorčuliar
narciarstwo alpejskie	alpské lyžovanie
kombinacja norweska	severská kombinácia
bobsleje	bobová dráha
skoki narciarskie	skoky na lyžiach
short track	šortrek
narciarstwo akrobatyczne	akrobatické lyžovanie

Kto je najdôležitejší v sieti?

Modem. Nie je najmúdrejší, ale má obrovské konexie!

***

Viete, aký je rozdiel medzi hardwarom a softwarom?

Hardware sa dá ťažšie skopírovať.

***

Stretnú sa traja kamaráti s menami Opľul, Šibnutý a Nikto. Opľul opľuje Šibnutého a ten sa ide sťažovať na políciu: - Pán policajt opľul ma opľul! a policajt mu na to: - A videl to niekto? A Opľul na to: - Samozrejme, veď Nikto!

- A nie ste vy náhodou Šibnutý?
- Pán policajt my sa poznáme?

***

Rozprávajú sa dve kamarátky:

- Predstav si, bola som s Mirom týždeň na lyžiach v Alpách.
- A bolo veľa snehu?
- Ja ti ani neviem...

***

Ide programátor po ulici a vidí pekné dievča:

- Slečna, máte ICQ?
- Nie.
- Škoda, mohli sme sa zoznámiť.

***

- Spadol mi štipec.
- Akej farby?
- Drevenej.

***

Povie jeden muž druhému:

- Moja svokra tá je anjel!
- To máš šťastie. Tá moja ešte žije.

***

Si ako slnko... nedá sa na Teba pozerať!!!

***

Rozhovor dvoch zamestnancov:

- Rob vtedy, keď tu je šéf.
- Načo. Aj tak nevie čo robíme.

eprasa.pl 33078bcfe8

Slovák kráľom Madagaskaru

Móric Beňovský na dobovej fotografií

Cestovateľ, objaviteľ, moreplavec, prieskumník, spisovateľ, kráľ Madagaskaru – takto sa okrem iného zmieňujú dobové doklady o Slovákovi Móricovi Beňovskom. A práve v roku 2026 uplýva 280. výročie jeho narodenia, preto pri tejto príležitosti sú viaceré historické, kultúrne i športové akcie venované práve tomuto rozhľadenému a pokrokovému človeku. Napríklad Bratislavské bábkové divadlo uvedie inscenáciu s názvom *Neuveriteľné dobrodružstvá Móricа Beňovského*. Zasa Národná banka Slovenska a Mincovňa v Kremnici uvedú v septembri striebornú zberateľskú euromincu v nominálnej hodnote 10 eur pri príležitosti 250. výročia vyhlásenia Móricа Beňovského za kráľa Madagaskaru priamo v Beňovského kúrii vo Vrbovom. Na Slovensku popularizuje spomínanú osobnosť aj Združenie Móricа Beňovského, ktoré vzniklo v roku 1999 za účelom rozvoja športovej, kultúrnej a poznávacej činnosti. Na začiatku sa zameriavalo na vysokohorskú turistiku, skialpinizmus, treking, rafting, cykloturistiku, organizovanie poznávacích expedícií a kultúrno-spoločenských podujatí. Neskôr začalo venovať aj nezávislej filmovej a dokumentárnej tvorbe.

Móric Beňovský sa narodil vo Vrbovom v roku 1746, kde strávil i svoje detstvo. Pochádzal zo šľachtického rodu z Beňova. Ako mladý vstúpil do Uhorskej armády, neskôr v roku 1768 do poľskej, kde bojoval za jej osamostatnenie spod nadvlády Ruska. Nanešťastie padol do ruského zajatia. Po rôznych peripetiách a pokuse o útek ho deportovali na Kamčatku, kde po istom čase inicioval vzburu väzňov a ušiel na istý čas do Paríža. Ako prvý Európan sa plavil cez severný Tichý oceán (skôr ako James Cook). V Paríži sa mu podarilo od kráľa Ľudovíta XV. získať angažmán ako miestodržiteľ na ostrove Madagaskar.

Strieborná zberateľská minca v hodnote 200 Sk vybitá pri príležitosti 250. výročia narodenia Móricа Beňovského

Jeho manželkou sa medzičasom stala Zuzana Hönschová zo Spišskej Soboty. Na rozhraní rokov 1777/1778 sa Móric vrátil na Slovensko a kúpil pre svoju rodinu kaštieľ v Beckovskej Vieske. Dlho tam však nepobudol, keďže ho ťahalo na cesty. V roku 1784 odišiel na druhú expedíciu na Madagarskar, kde prichádza opäť v roku 1785. Zakladá tam mesto Mauretánia (podľa mena Móric). Rodáka z Vrbového si kvôli jeho prístupu a ochrane domorodého obyvateľstva pred otrokármi domáci ľud obľúbil natoľko, že mu tri miestne kmene zverili vládu nad severovýchodnou časťou ostrova Madagaskar. Nazvali ho *anpanjakabé (apansakabé)* čo v preklade znamená *kráľ kráľov*. (Vďaka jeho pričineniu sa Madagaskarské kmene v roku 1787 zjednotili (bolo to už po Beňovského smrti)).

V bojoch o svoj milovaný ostrov dňa 23.05. 1786 zomrel. Je pochovaný v meste Mauretánia. Obyvatelia Madagaskaru naň nezabudli, je po ňom pomenovaná ulica a deti sa o ňom dodnes učia v tamojších školách. Zo svojich ciest napísal memoáre a zážitky s názvom *Pamäti a cesty*, ktoré vyšli vo viacerých jazykoch.

Móric Beňovský bol cestovateľom a objaviteľom neznámych území. Bol zároveň prvým Slovákom, ktorý zasiahol do spoločenského, kultúrneho aj politického života viacerých krajín na štyroch kontinentoch.

Beňovského kúria vo Vrbovom

ŽIVOT

MIESIĘCZNIK SPOŁECZNO-KULTURALNY

ADRES REDAKCJI:
31-150 Kraków, ul. św. Filipa 7/7, tel. +48 12 633 36 88
e-mail: zivot@tsp.org.pl, www.zivot.pl

WYDAWCA:
TOWARZYSTWO SŁOWAKÓW W POLSCE,
ZARZĄD GŁÓWNY
SPOLOK SLOVÁKOV V POĽSKU, ÚSTREDNÝ VÝBOR
31-150 Kraków, ul. św. Filipa 7
tel. +48 12 632 66 04, +48 12 634 11 27
e-mail: zg@tsp.org.pl

Zespół: redaktor naczelny: Agáta Jendžejčíková
redaktorzy:
Milica Majeriková-Molitoris, Grażyna Falatová

Społeczne kolegium doradcze:
Łucja Kościelak, Marián Smondek,
Božena Bryjová, Mária Kačmarčíková, František Paciga,
Dominik Surma, Anna Krištofeková,
Silvia Plučinská, Ján Bašisty, Ľudomír Molitoris,
Ján a Irena Kašickí, Žofia Fifanská

Skład: Redakcja Život

Łamanie i druk: Drukarnia TSP
31-150 Kraków, ul. św. Filipa 7

WARUNKI PRENUMERATY:
Prenumeratę na kraj i za granicę przyjmuje
Zarząd Główny w Krakowie gotówką
lub na konto: BNP PARIBAS
27 1600 1462 1836 1842 2000 0001
IBAN: PL 27 1600 1462 1836 1842 2000 0001
SWIFT: PPABPLPK
z dopiskiem: Prenumerata czasopisma Život za rok...

Płacąc za prenumeratę czasopisma za pośrednictwem poczty należy doliczyć odpowiednią opłatę pocztową.

Prenumeratę czasopisma można zacząć w każdej chwili.

Prenumerata w formie elektronicznej: www.zivot.pl

portal **eprasa.pl**, **link:** http://eprasa.pl/news/život
Koszt: miesięcznie – 7,00 zł; rocznie – 84 zł

CENY PRENUMERATY 2026

DLA KÓŁ I ODDZIAŁÓW TOWARZYSTWA:
1 miesiąc: 7,00 zł, półrocznie: 42,00 zł, rocznie: 84,00 zł

INDYWIDUALNA:
krajowa, łącznie z opłatą za wysyłkę wynosi: 1 miesiąc **12,60 zł**, półrocznie **70,60 zł**, rocznie **140,20 zł**

zagraniczna, łącznie z opłatą za wysyłkę wynosi:
na Słowację: **14,00 zł** – rocznie **168,00 zł**
do Europy (w tym Czechy): 22,00 zł – rocznie: **264,00 zł**
do USA i Kanady: pocztą lotniczą 23,00 zł – rocznie: **276,00 zł**

Niezamówionych tekstów, rysunków i fotografii redakcja nie zwraca i zastrzega sobie prawo skrótów oraz zmian treści nadesłanych tekstów. Redakcja nie odpowiada za treść materiałów pozaredakcyjnych, nie zawsze zgodnych z poglądami redakcji. Za niezamówione teksty redakcja nie płaci honorariów autorskich.

Nakład 1900 egz.

PL ISSN 0514-0188

ZREALIZOWANO DZIĘKI DOTACJI MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

„PUBLIKACJA WYRAŻA JEDYNIE POGLĄDY AUTORA/ÓW I NIE MOŻE BYĆ UTOŻSAMIANA Z OFICJALNYM STANOWISKIEM MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI."

„PUBLIKÁCIA VYJADRUJE IBA NÁZORY AUTORA/OV A NEMÔŽE BYŤ STOTOŽŇOVANÁ S OFICIÁLNYM POSTOJOM MINISTRA VNÚTRA A ADMINISTRATÍVY."

eprasa.pl 33078bcfe8

Spevácka skupina 1. ročníka ZŠ v Nedeci

Ľudová hudba Gryglakovcov z Vyšných Lápš

FAŠIANGY-OSTATKI V KREMPACHOCH

Foto: mm-m

Ľudová hudba Kitkovci

Ľudová hudba FS Zelený javor z Krempách

Ľudová hudba Špisko Qmpanijo

Niedziyckie Zazraki z Nedece

Ľudová hudba z Jurgova

Spevácka skupina Zwyrtoki z Podvlku

Spevácka skupina 4. ročníka ZŠ v Nedeci

Wojciech Sołtys z Jurgova

Spevácka skupina FS Koliba z Orávky

Zuzanna Molitoris z Kacvína

eprasa.pl 33078bcfe8

PODPORTE

1,5%

z vašej dane

SPOLOK SLOVÁKOV V POĽSKU

a tým aj sami seba,
regionálnu kultúru, našu činnosť
a naše spoločné úsilie,
aby Slováci a slovenčina v Poľsku
pretrvala aj naďalej!

KRS 0000254010

eprasa.pl 33078bcfe8